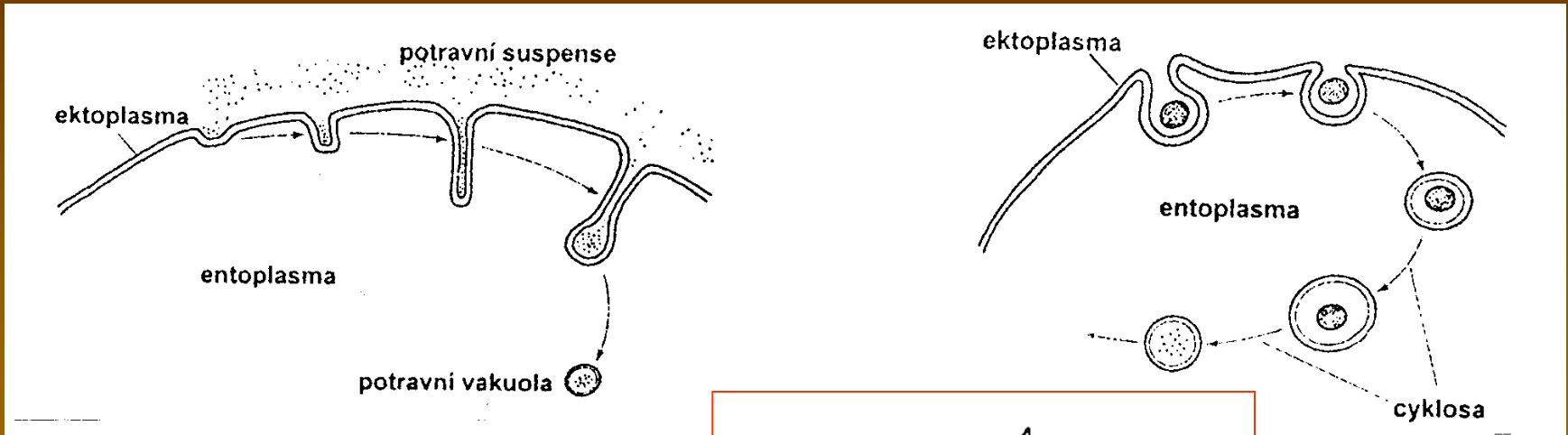

Vývojová morfologie živočichů

IV.

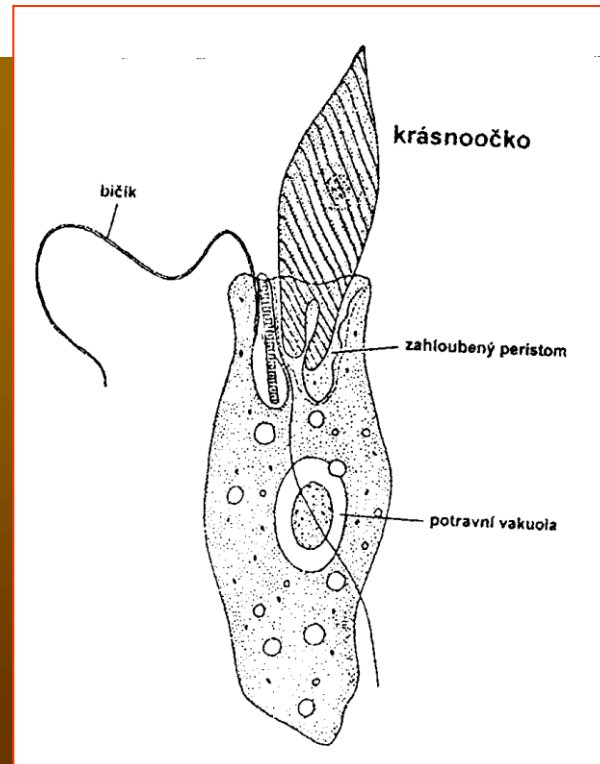
Trávicí soustava

Trávicí soustava

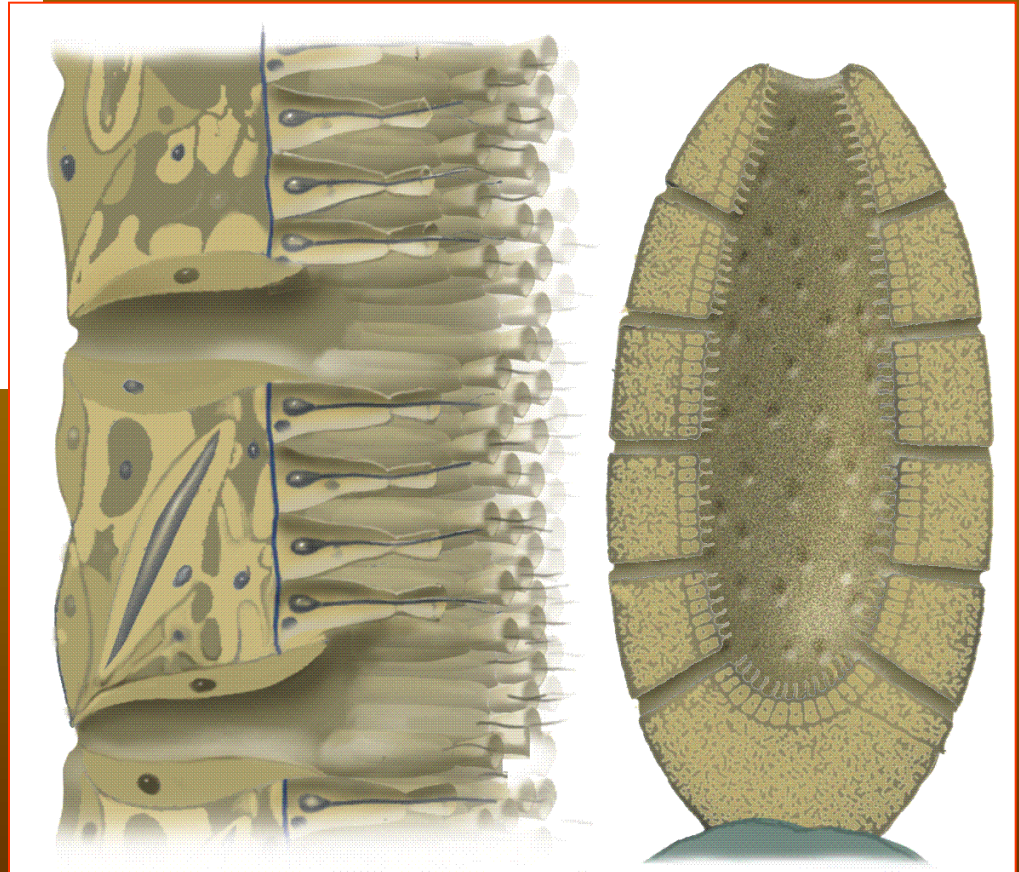
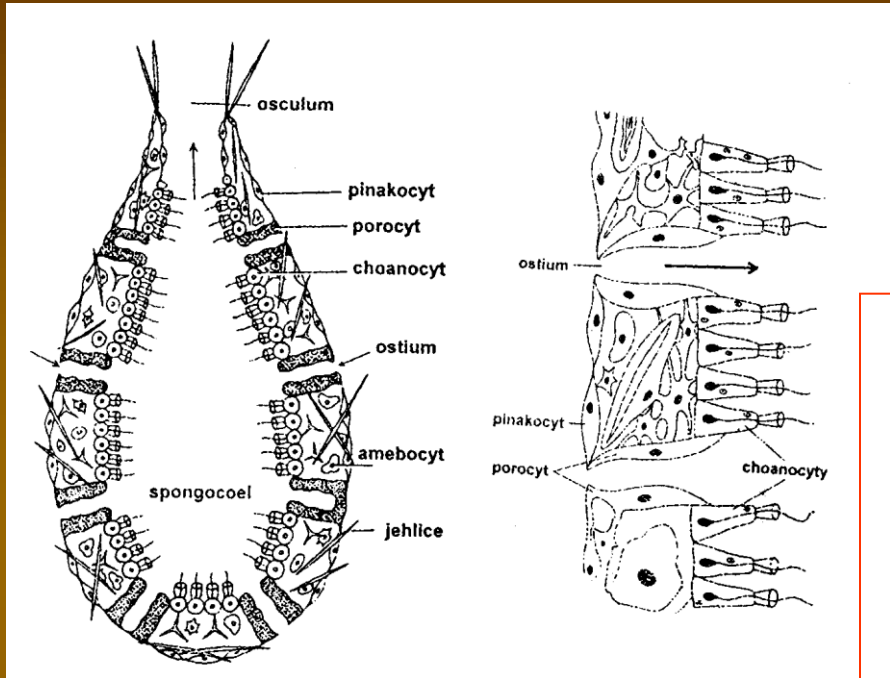

Jednobuněční

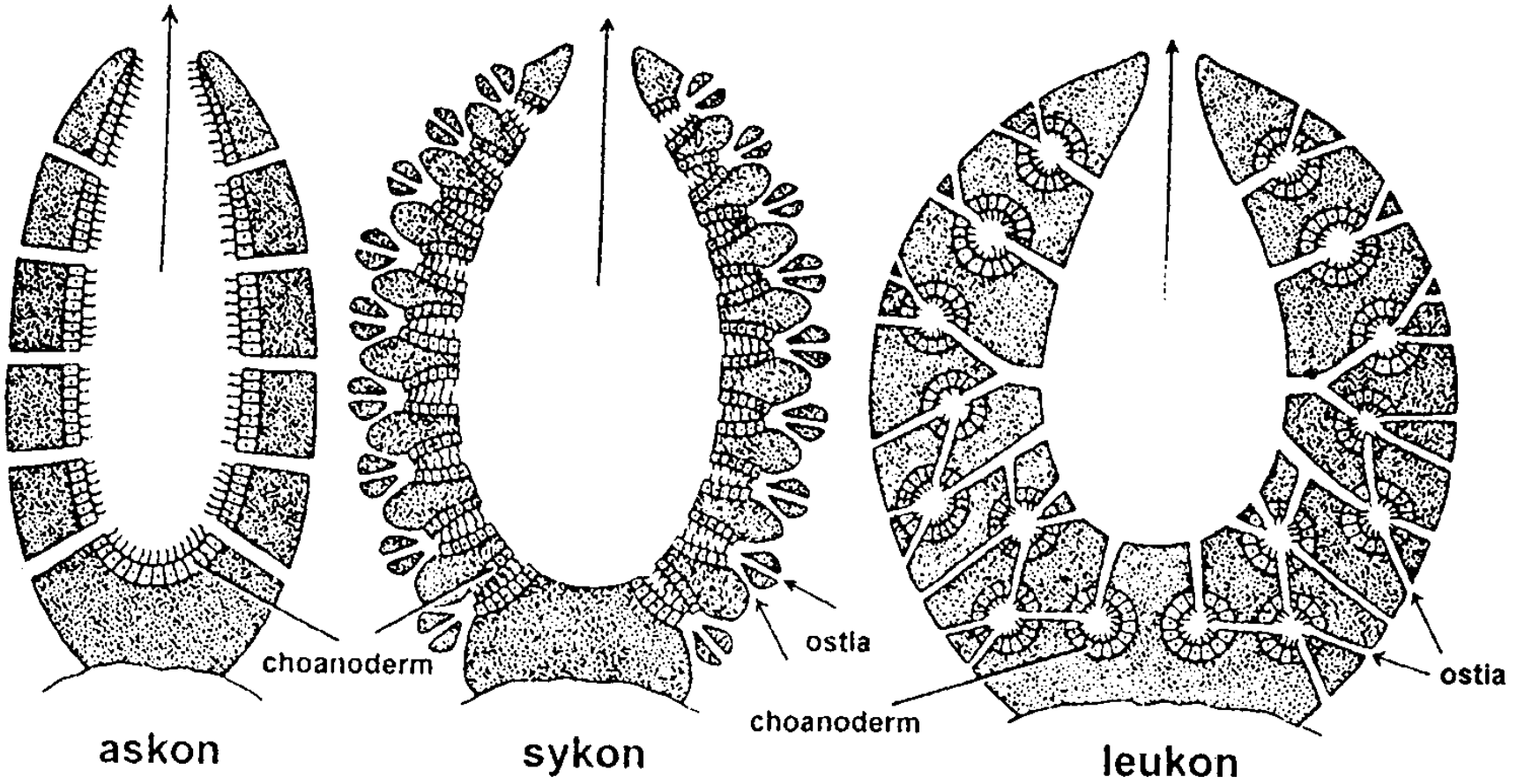
nitrobuněčné trávení

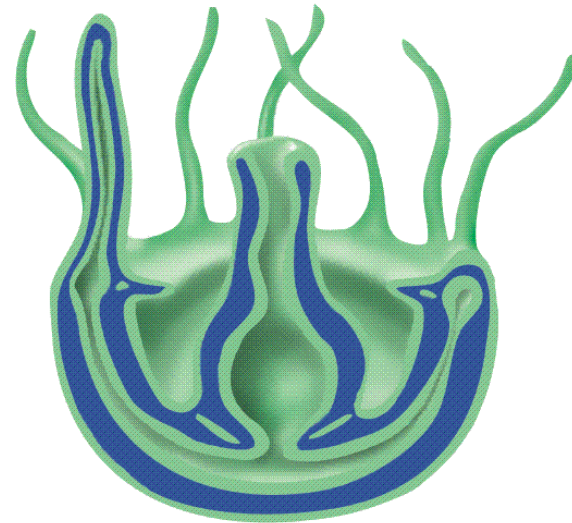
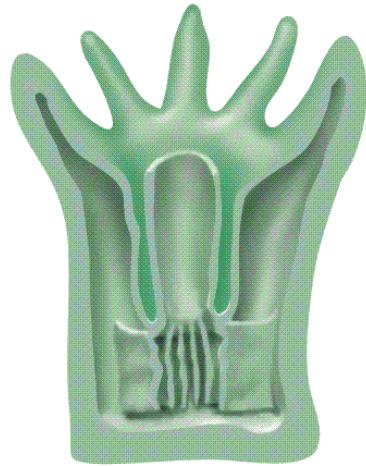
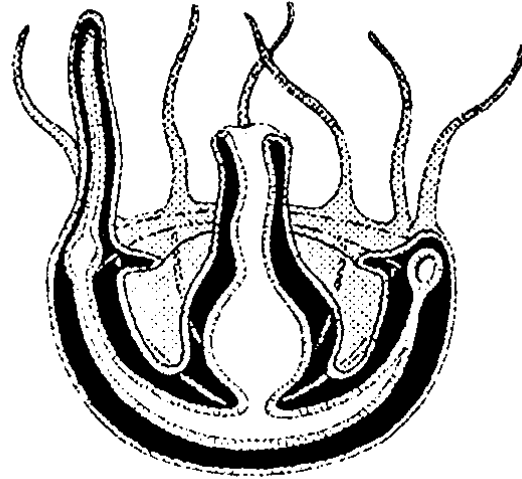
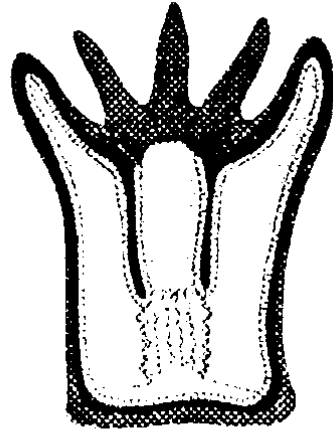
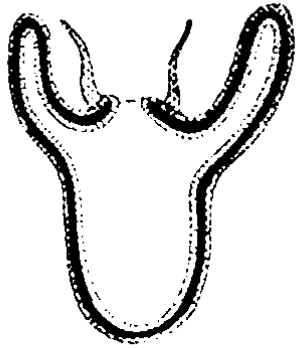
Trávicí soustava

Trávicí soustava

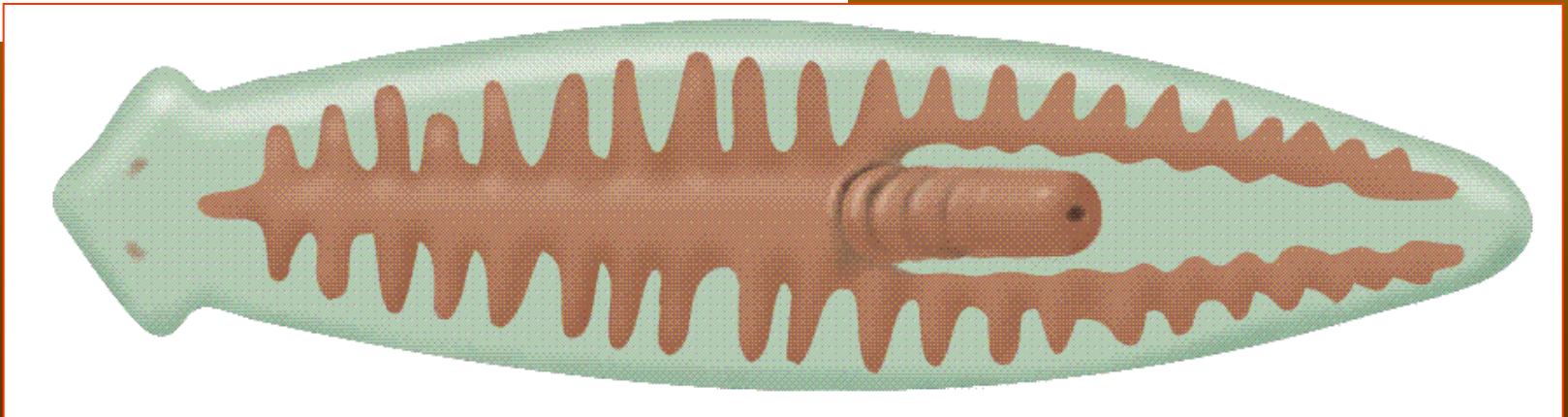
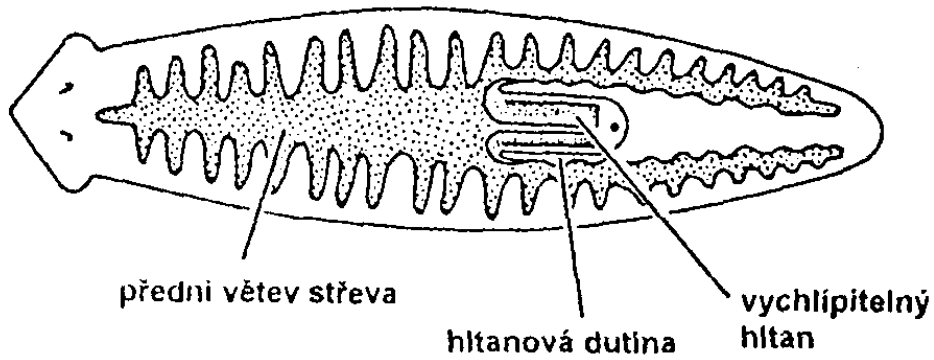
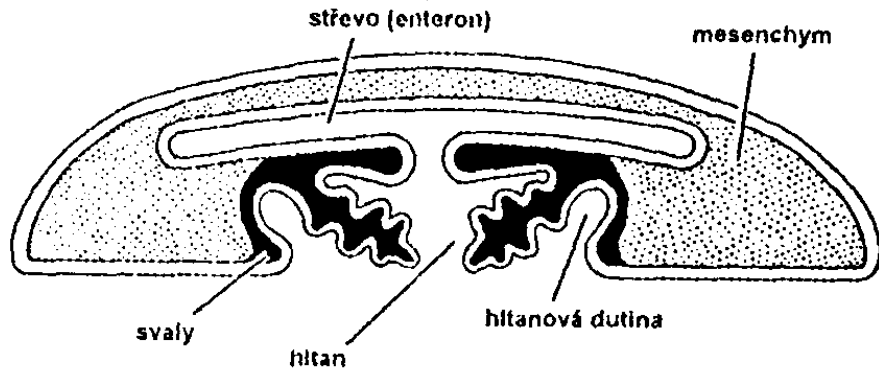

Trávicí soustava

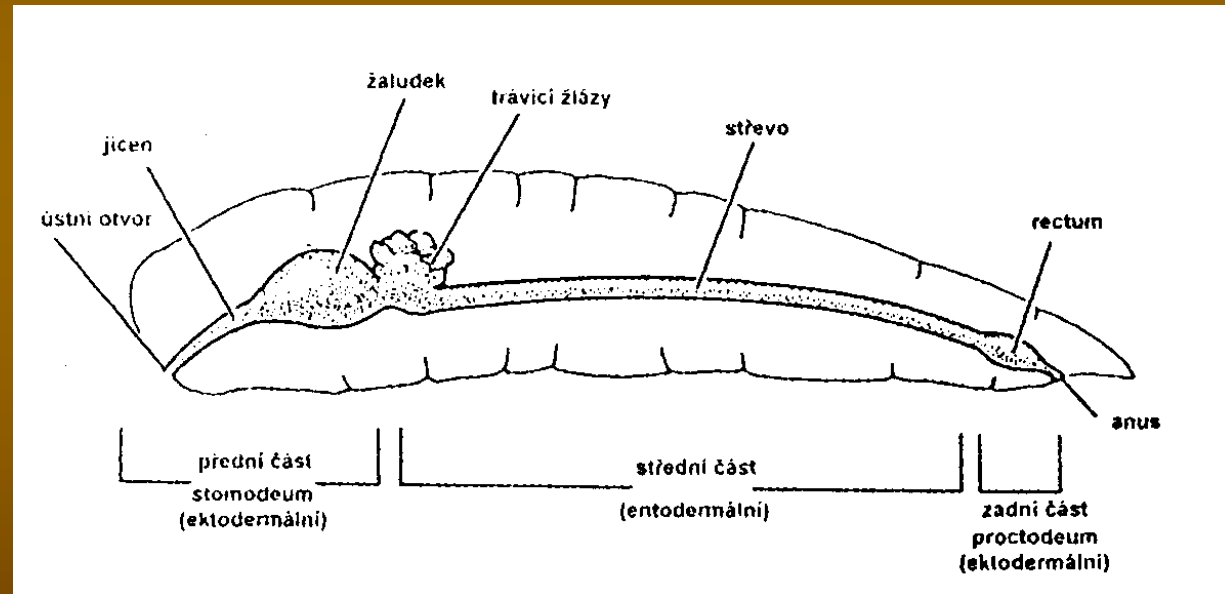
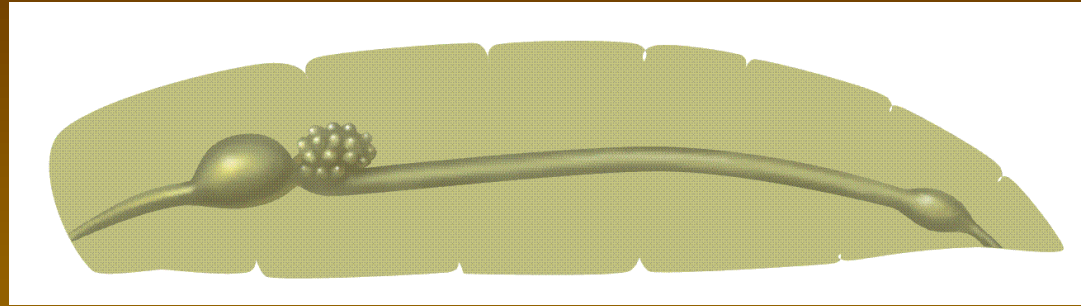
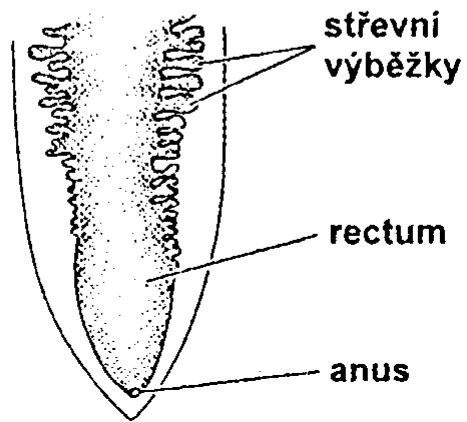
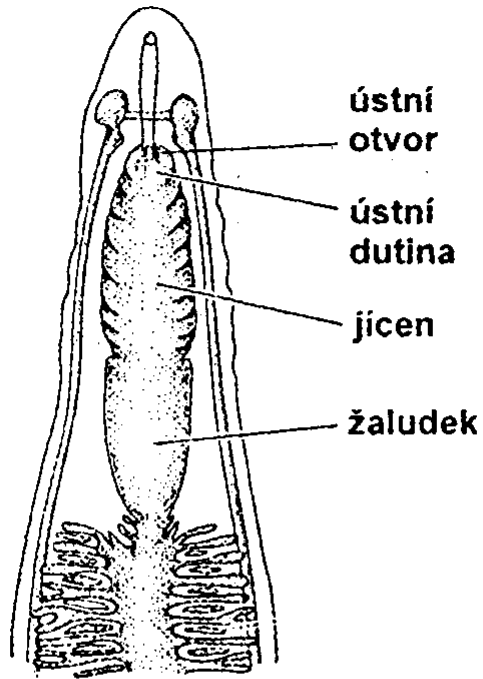

Trávicí soustava

Trávicí soustava

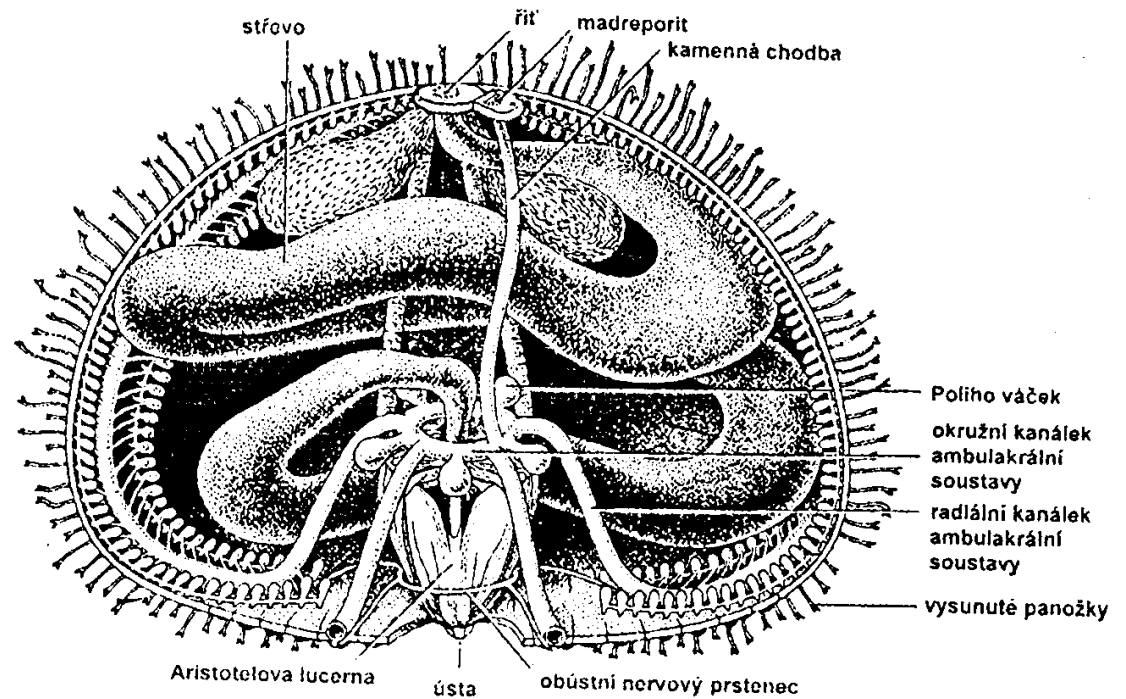
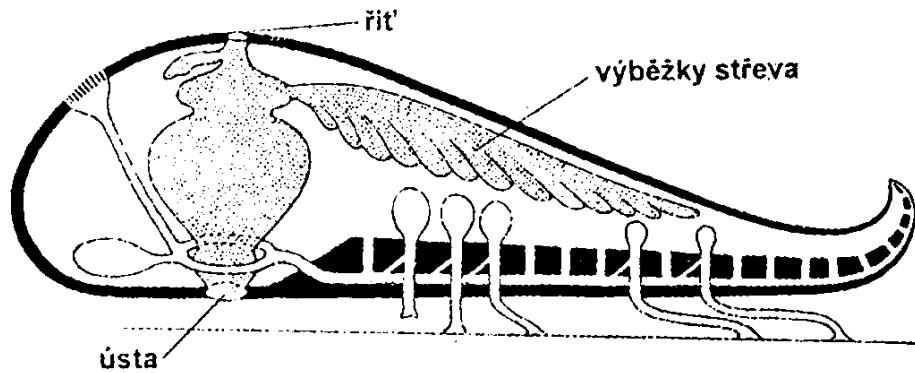

členovec

pásnice

Trávicí soustava

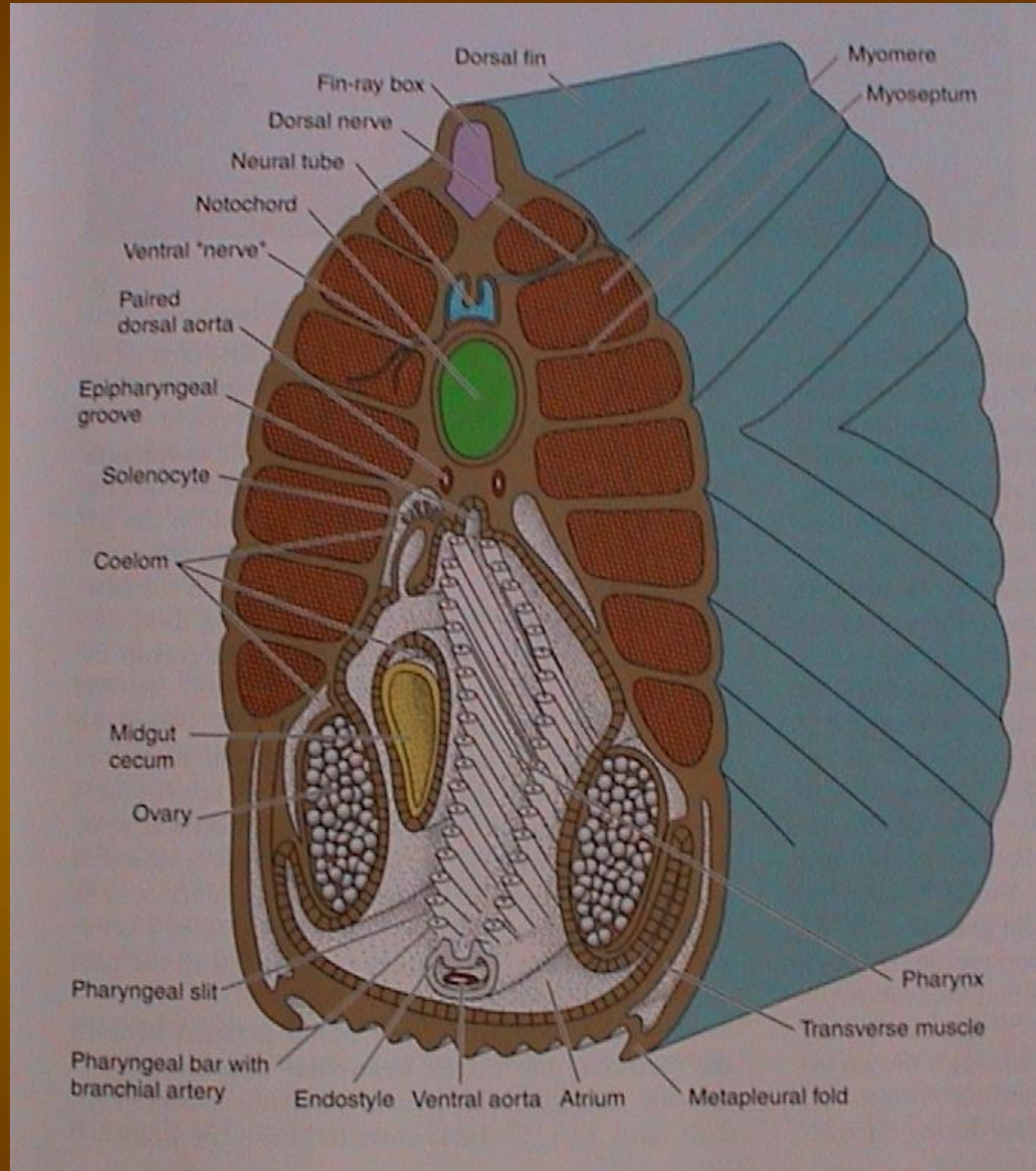
Ostnokožci

Trávicí soustava

Kopínatec

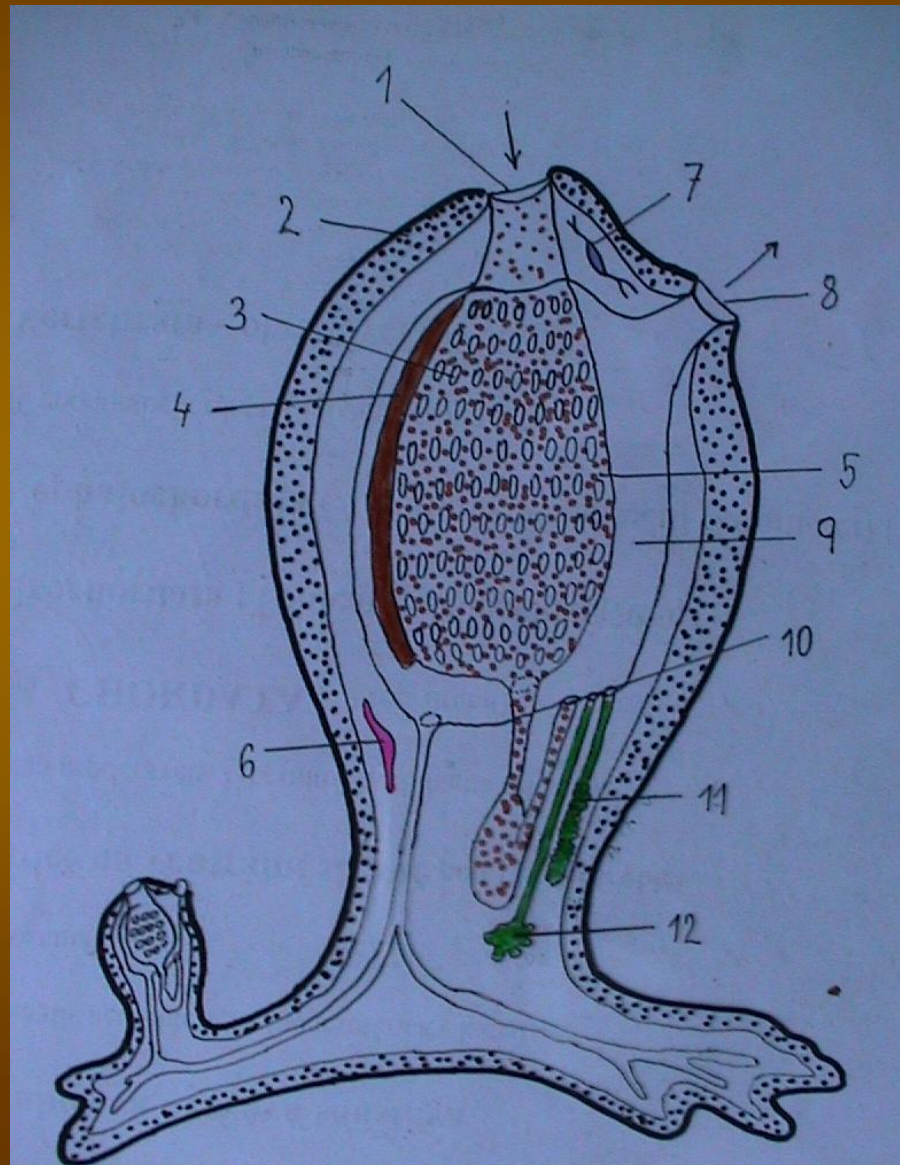

Filtrace detritu, hypobranchiální (endostyl) a epibranchiální rýha, peripharyngeální pruhy, peribranchiální prostor, atrioporus

Trávicí soustava

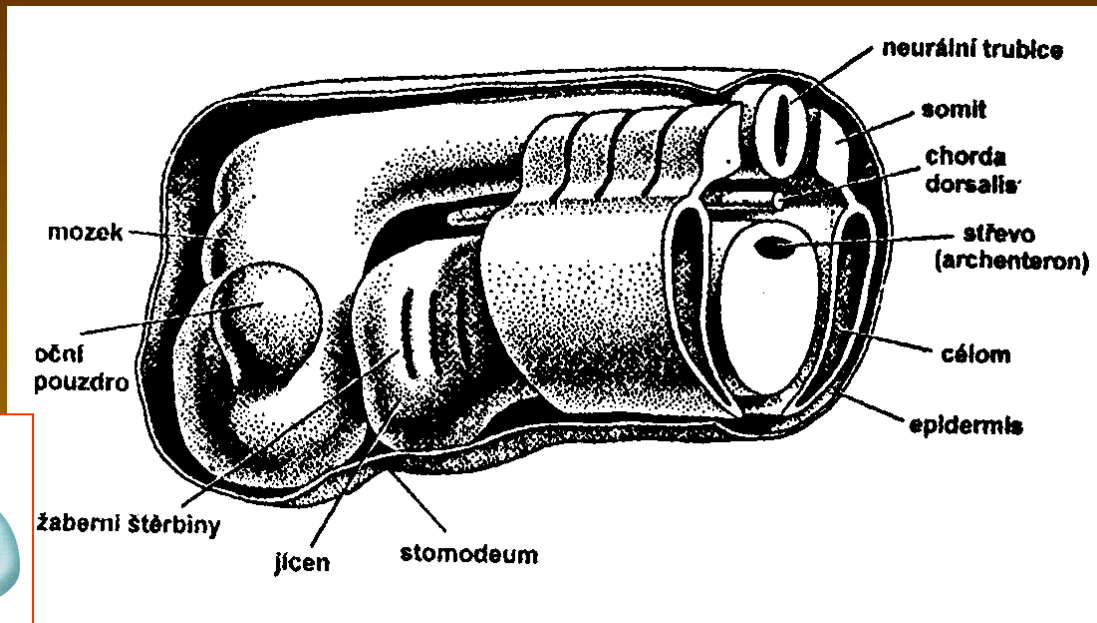
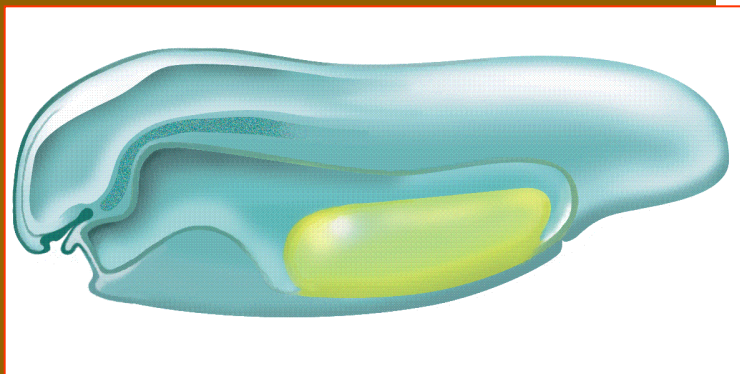
Sumka

1. ústa
2. plášť z tunicinu
3. nepárové štěrbininy
4. endostyl
5. „žaberní vak“
6. srdce
7. cerebrální ganglion
8. atrioporus
9. peribranchiální prostor
10. jícen
11. varle
12. vaječník

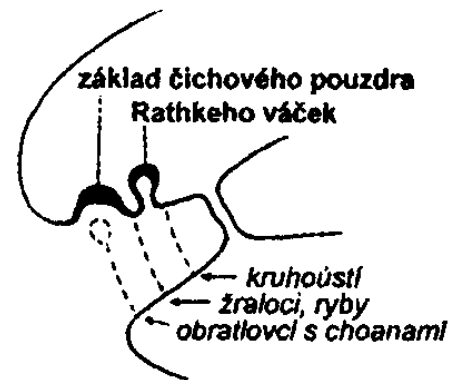
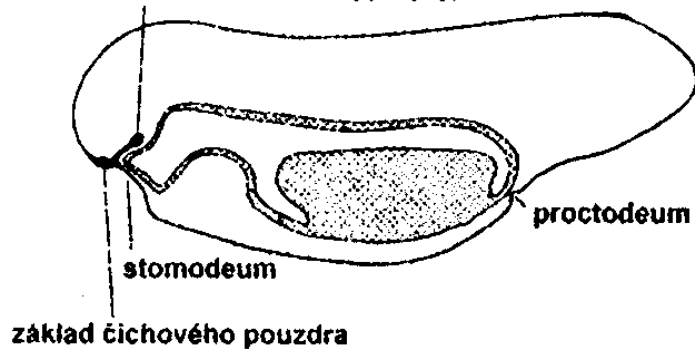

Trávicí soustava

Obratlovci

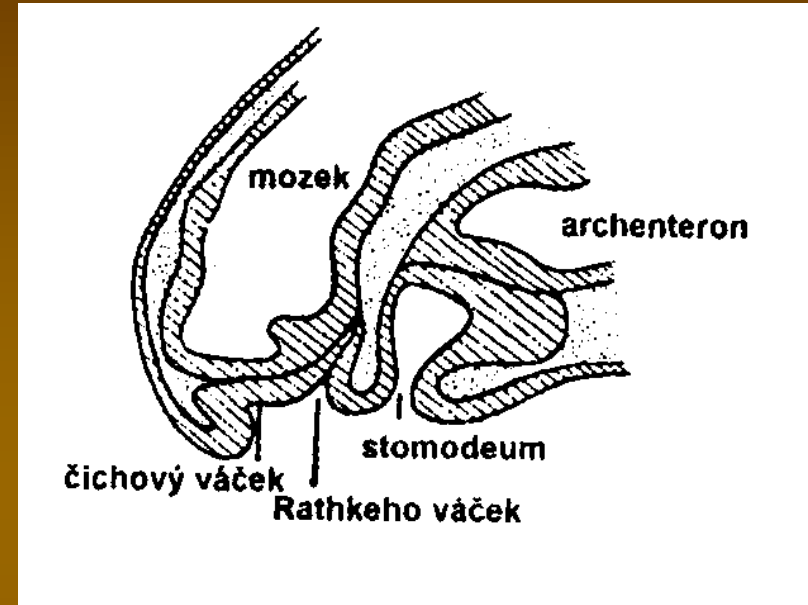
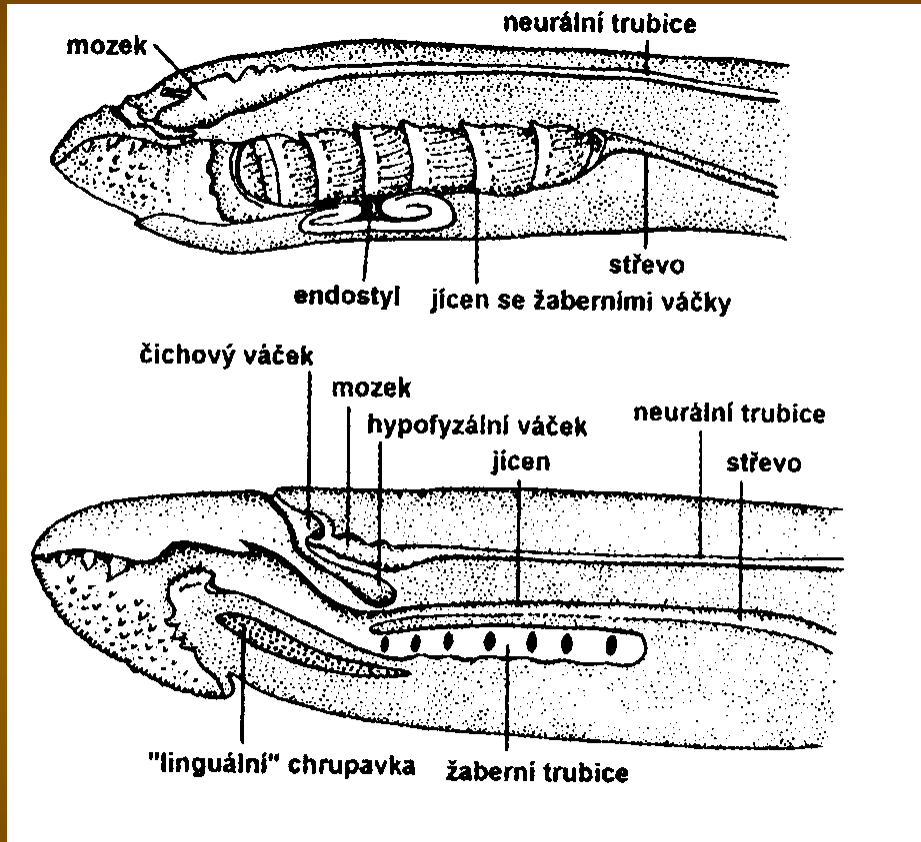

Rathkeho váček (základ hypofýzy)

kruhoústí
žraloci, ryby
obratlovci s choanami

Trávicí soustava

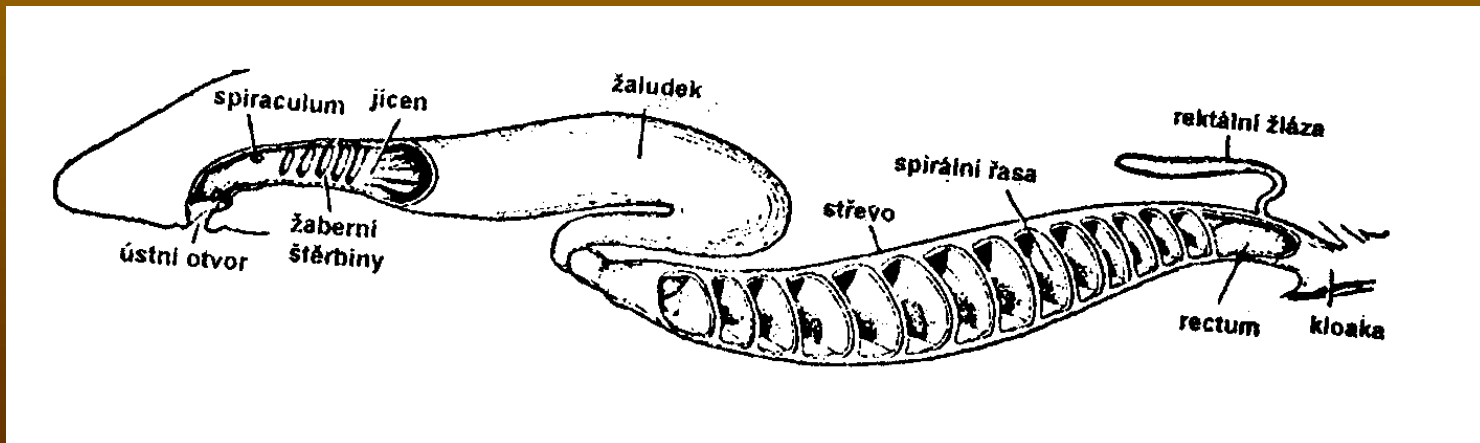
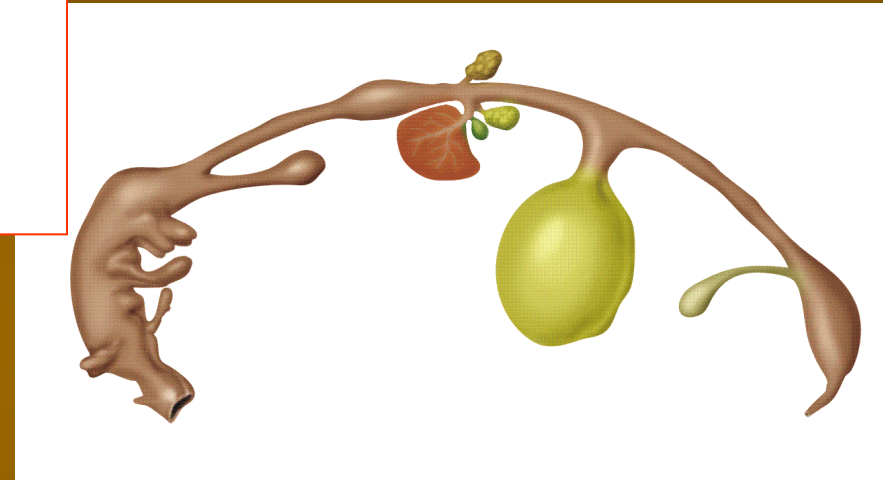
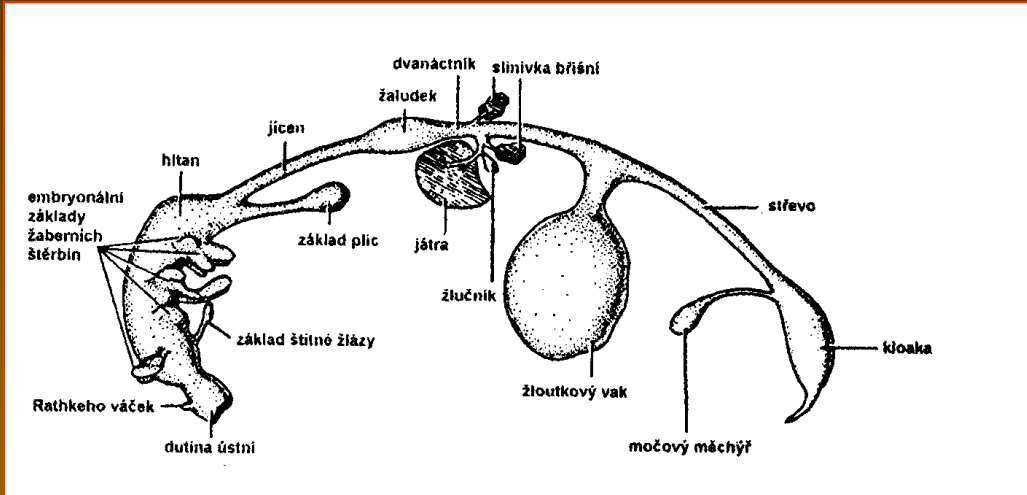

Raná minoha

Minoha a dospělá mihule

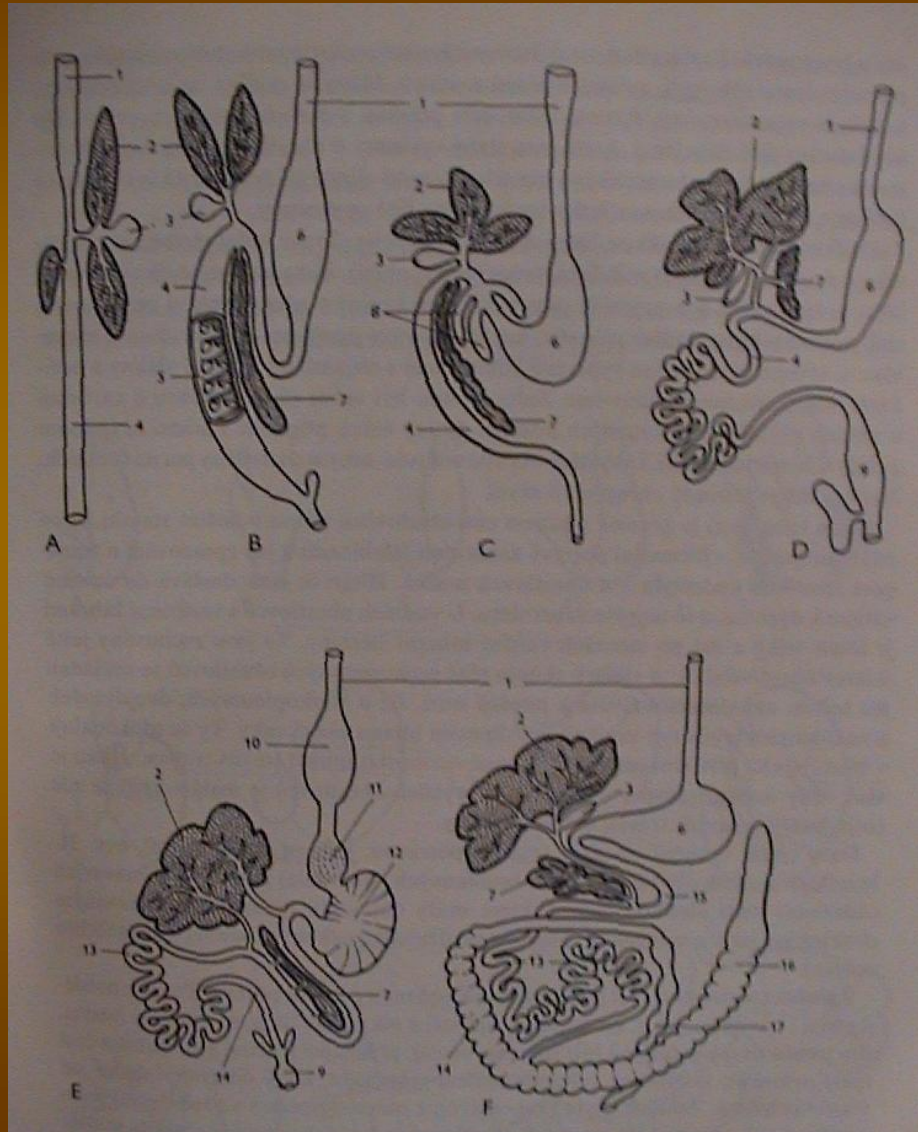
Trávicí soustava

Trávicí soustava

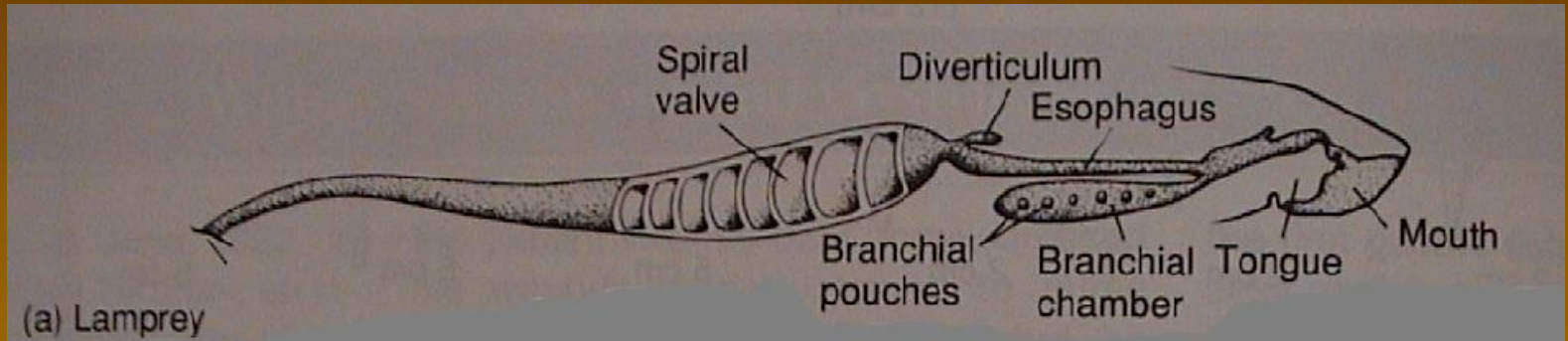
- A) mihule
- B) žralok
- C) okoun
- D) skokan
- E) holub
- F) králík

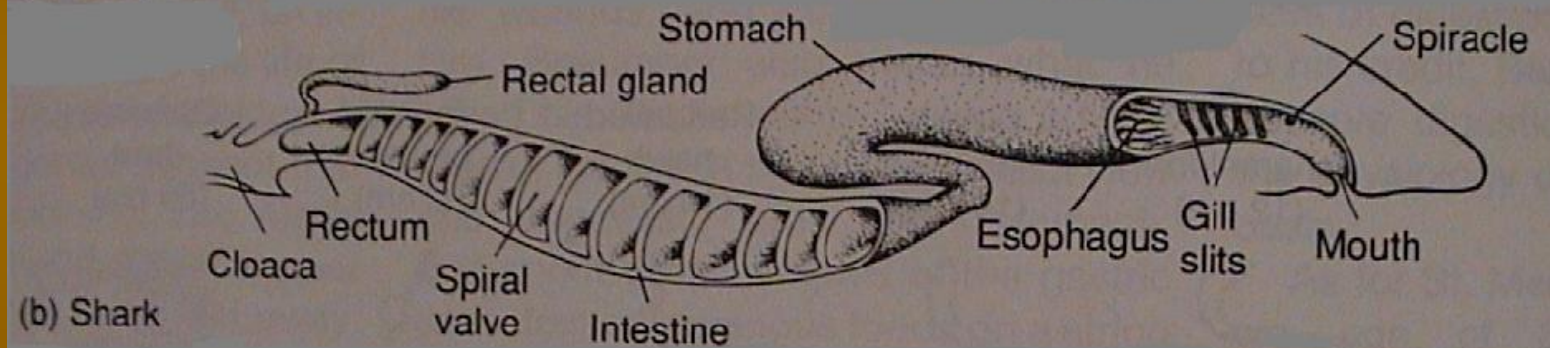
ústní dutina
hltan
jícen
žaludek
střevo

Trávicí soustava

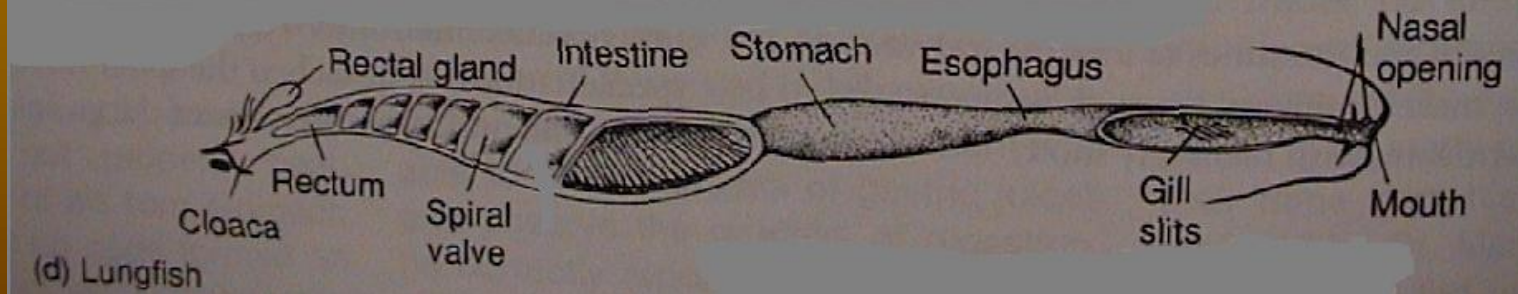
mihule

žralok

bahník

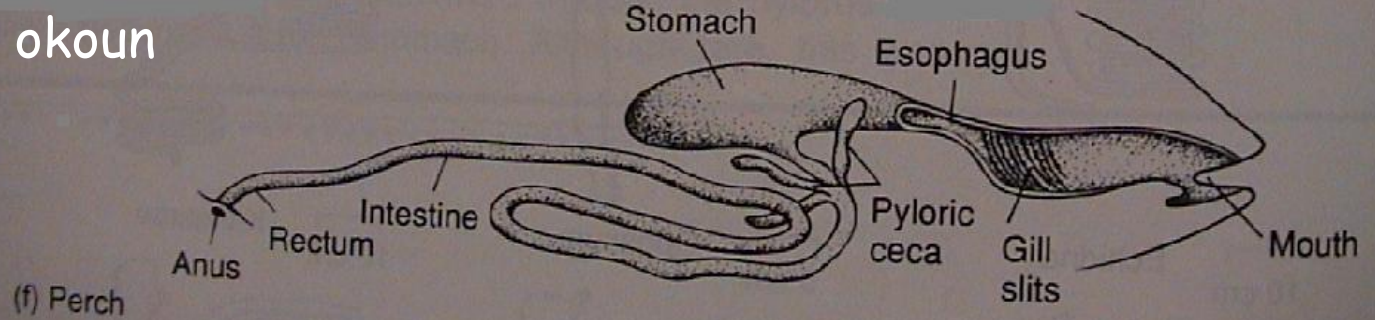

spirální řasa

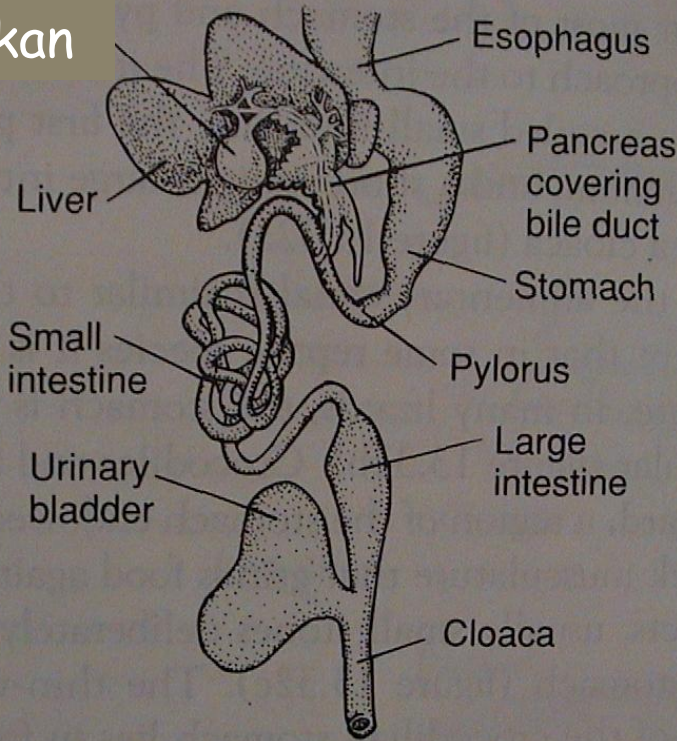

Trávicí soustava

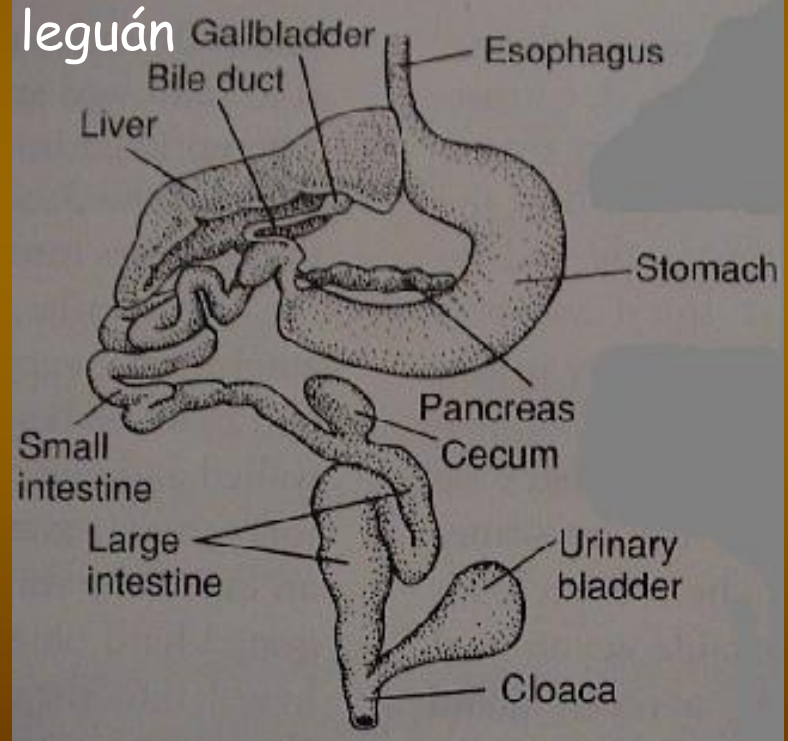
okoun

skokan

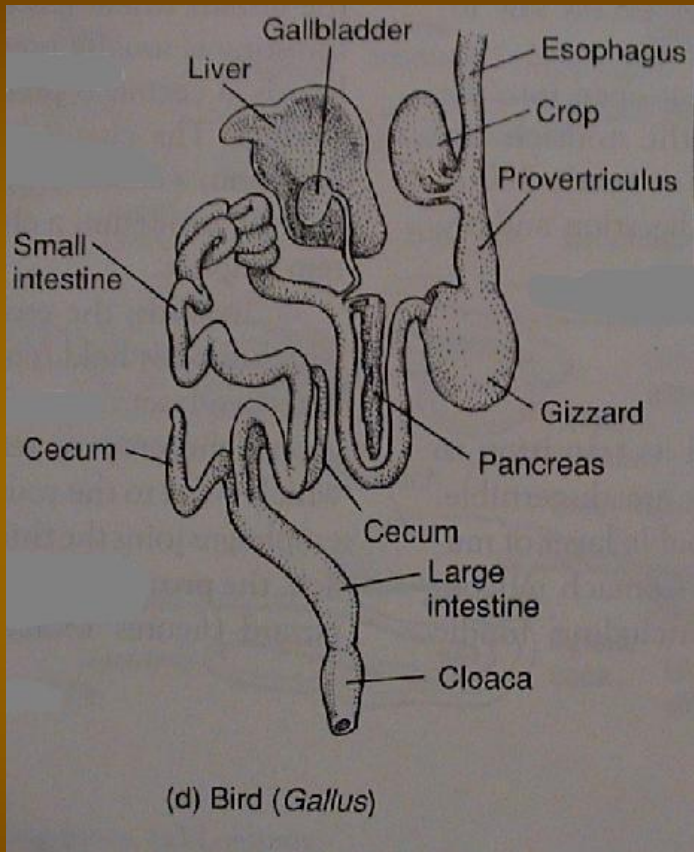
leguán

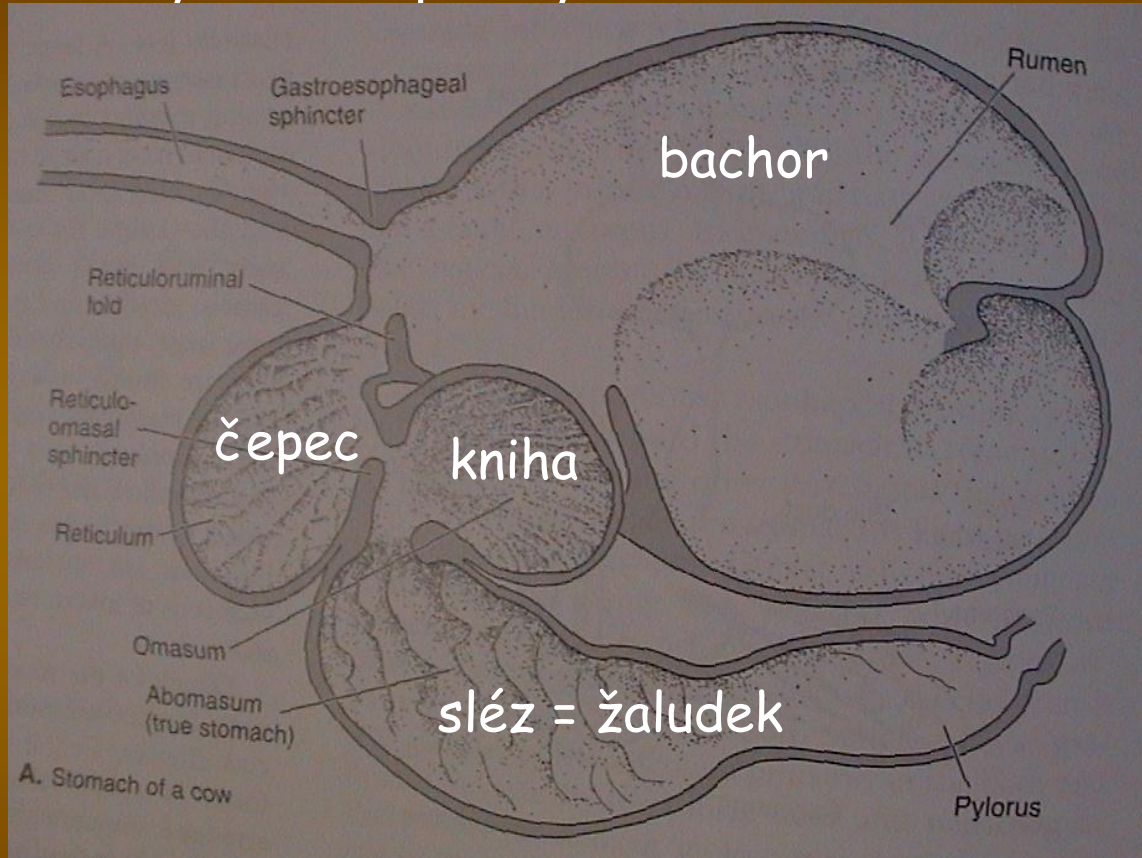
pylorické výběžky - prodlužování střeva (střevní kličky) - diferenciacce (tenké a tlusté střevo)

Trávicí soustava

kur

složený žaludek přežvýkavců

vole (ingluvies), žlaznatý (proventriculus) - svalnatý žaludek (ventriculus) - postventriculus

Zvrásnění sliznice střeva - klky, zvětšení povrchu buněk resorpčního epitelu - mikroklky

Vývojová morfologie živočichů

v.

Dýchací soustava

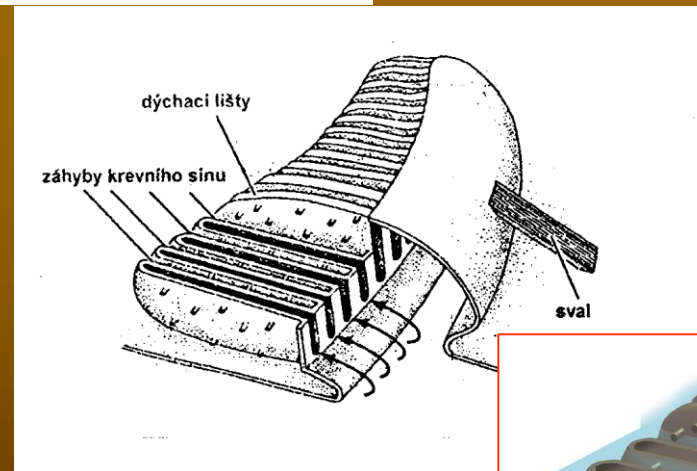
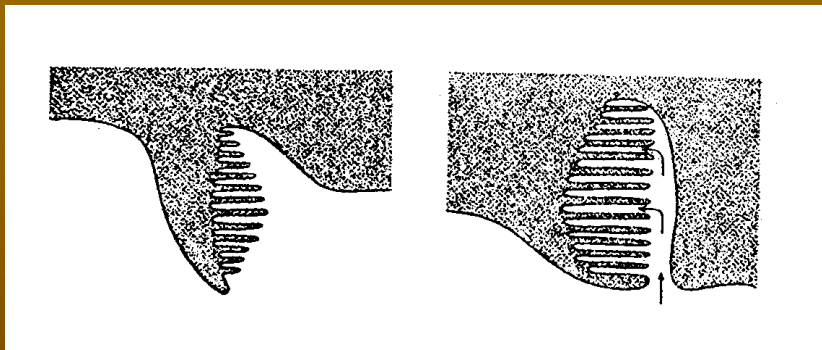
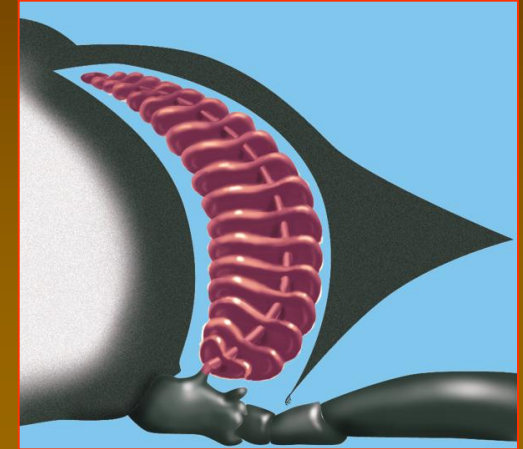
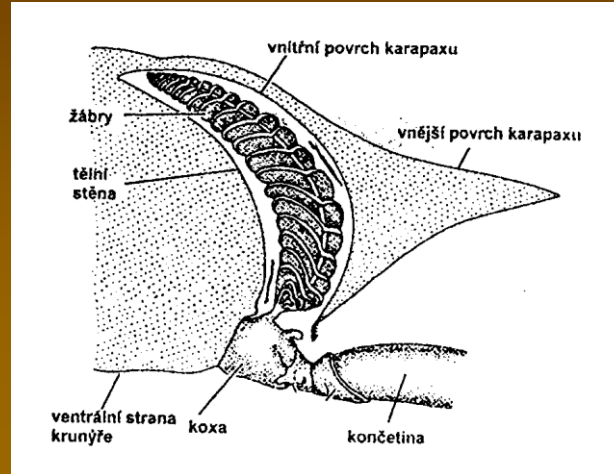
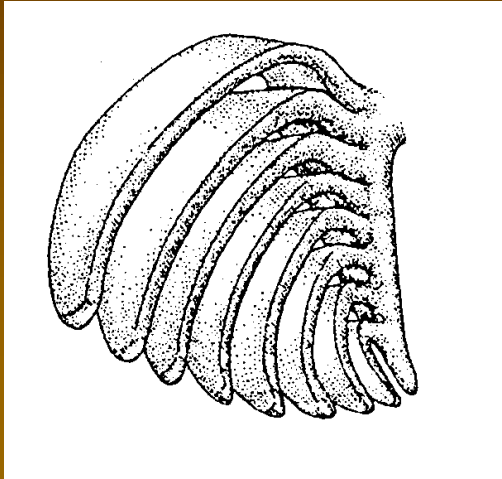
Dýchací soustava

Epidermální dýchání, kožní dýchání - ano dýchání vzdušného kyslíku - ne příjem kyslíku z vody.

Střevní dýchání vodních bezobratlých (sumýši, hmyz).

Dýchací soustava

Žábry bezobratlých (z ektodermu) - měkkýši, mnohoštětinatci (notopodia), korýši (epipodit), měkkýši (ctenidia)

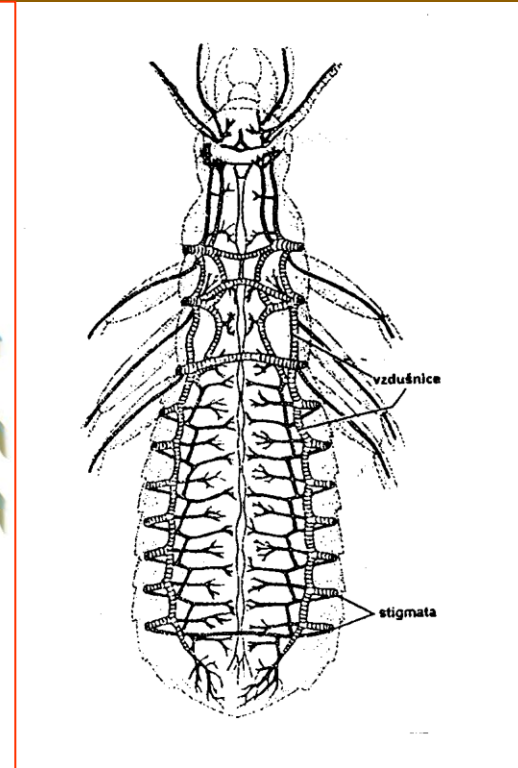
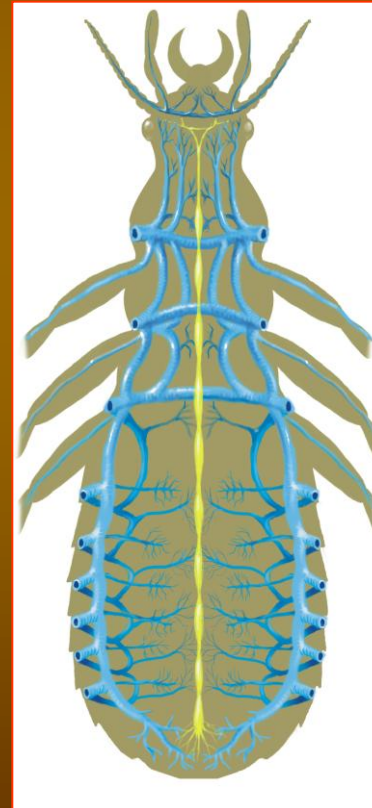
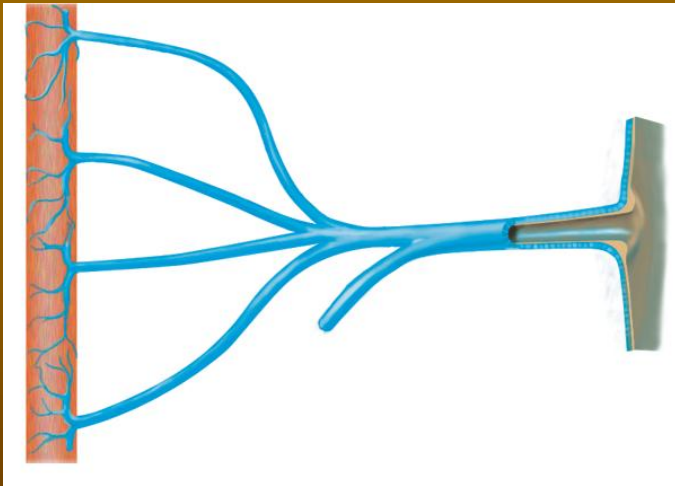
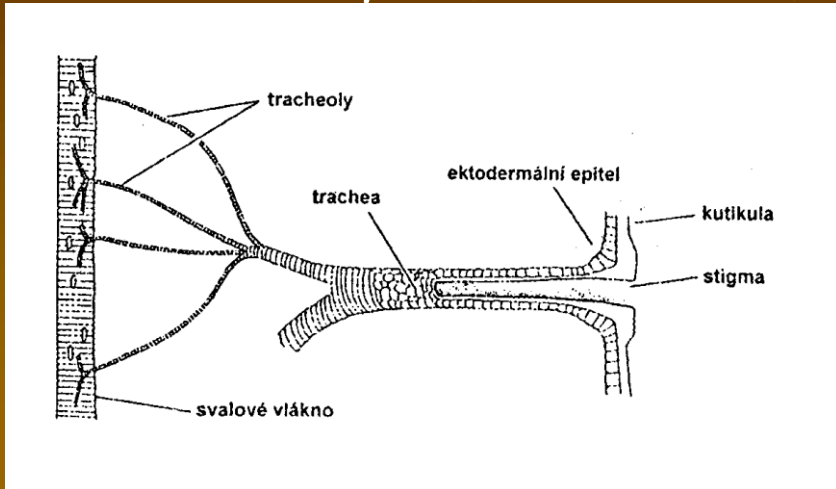

Plicní vaky
klepítkačů,
Plicnatých plžů

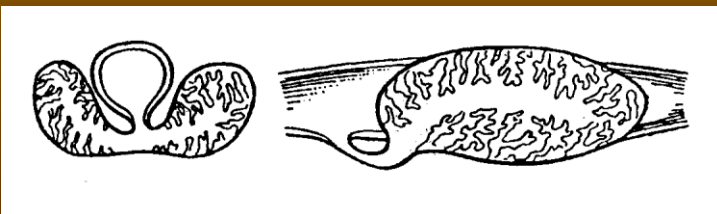
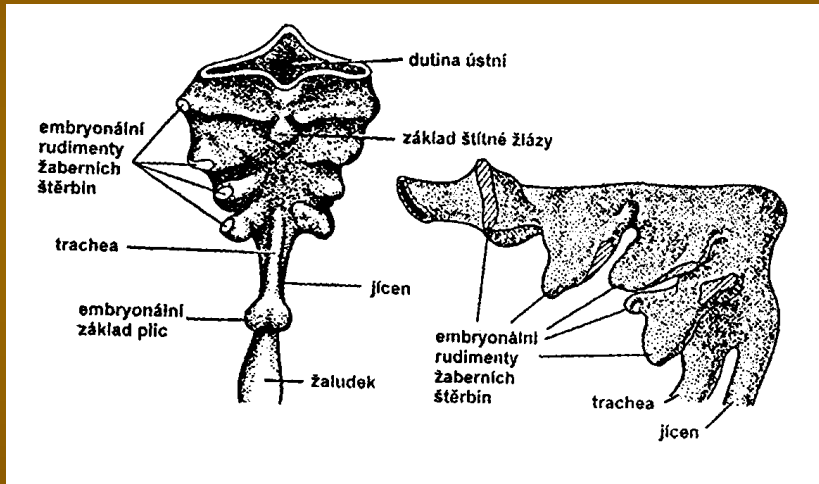
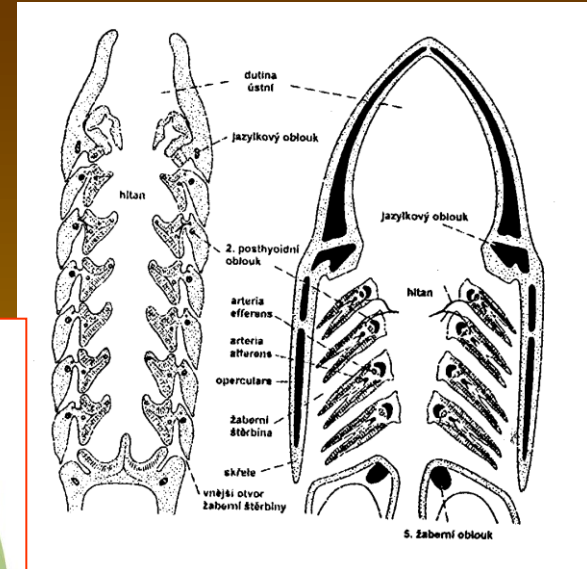
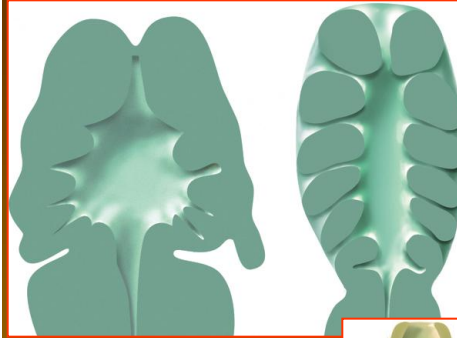
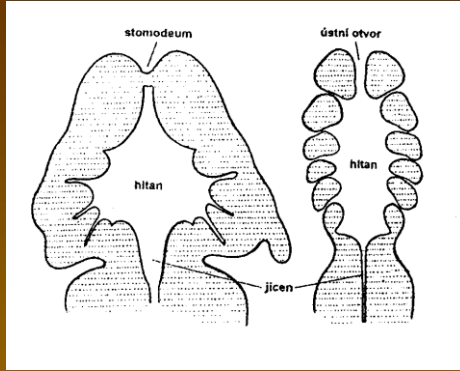
Dýchací soustava

Vzdušnice hmyzu (z ektodermu) - výztuha taenidie

Tracheální žábry - pseudotracheje (vzduch - krev) - terestričtí korýši

Dýchací soustava obratlovců

Plicní vaky bahníků

Žábry vodních – entodermální původ (z hltanu) a ektodermální (invaginací povrchu), vlastní oblouky z BNL, holobranchie a hemibranchie

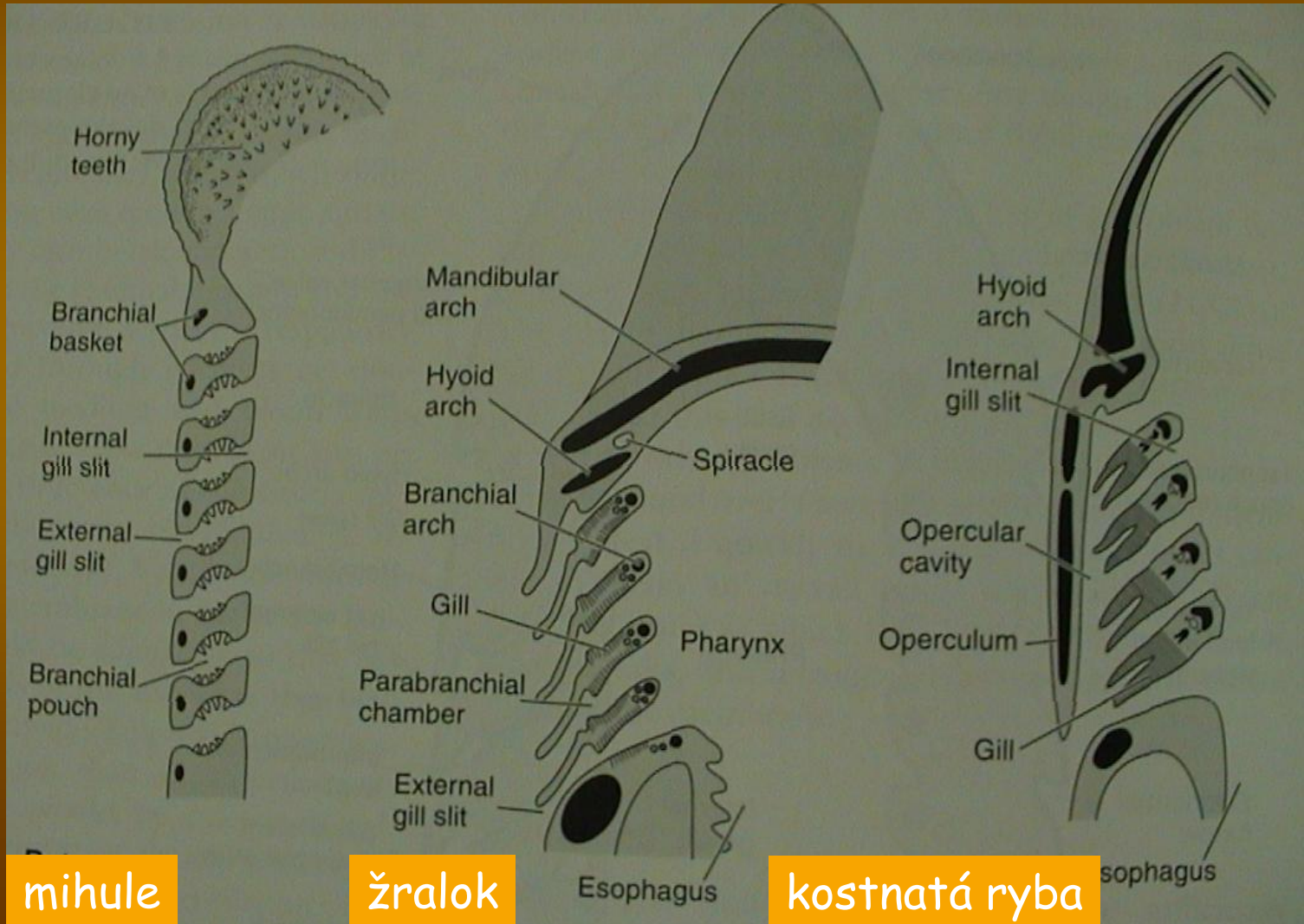
Dýchací soustava obratlovců

- žábry

žaberní váciky

žaberní přepážky

žaberní oblouky, skřele

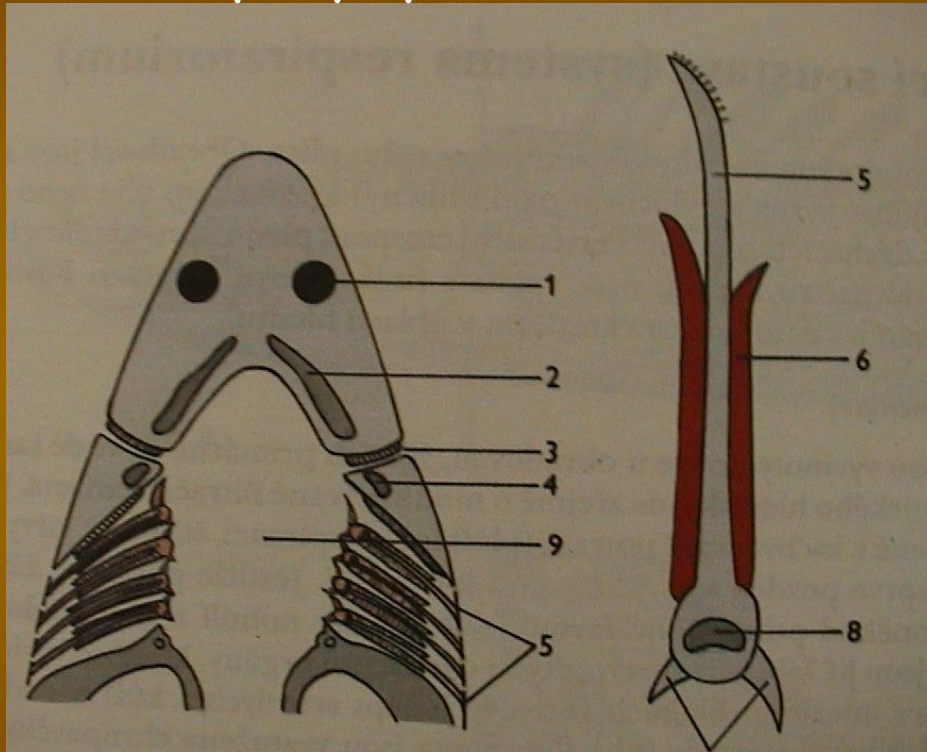

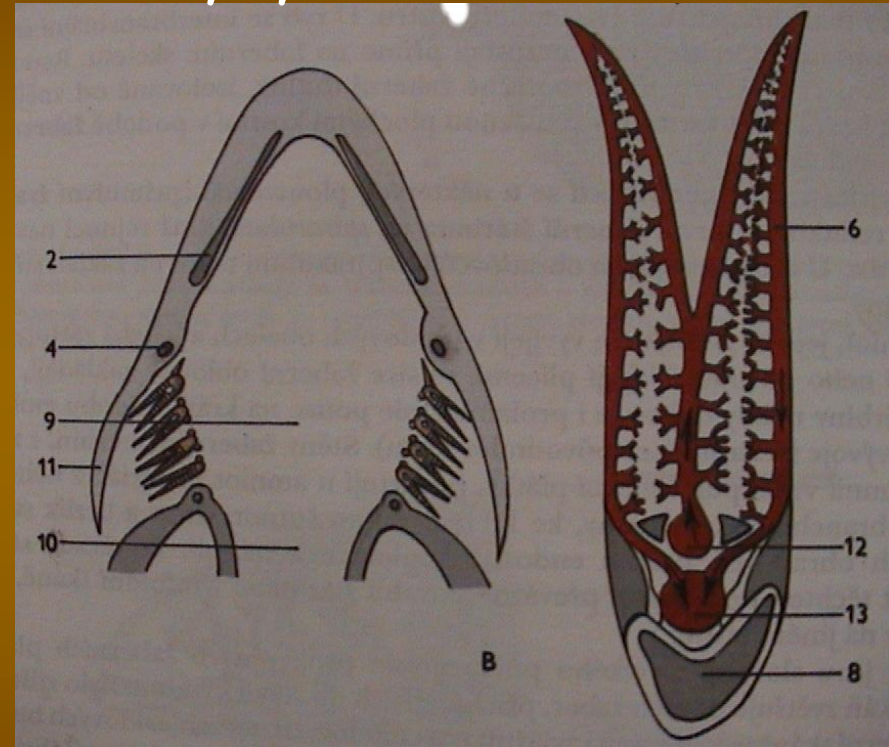
Dýchací soustava obratlovců

- žábry

paryby

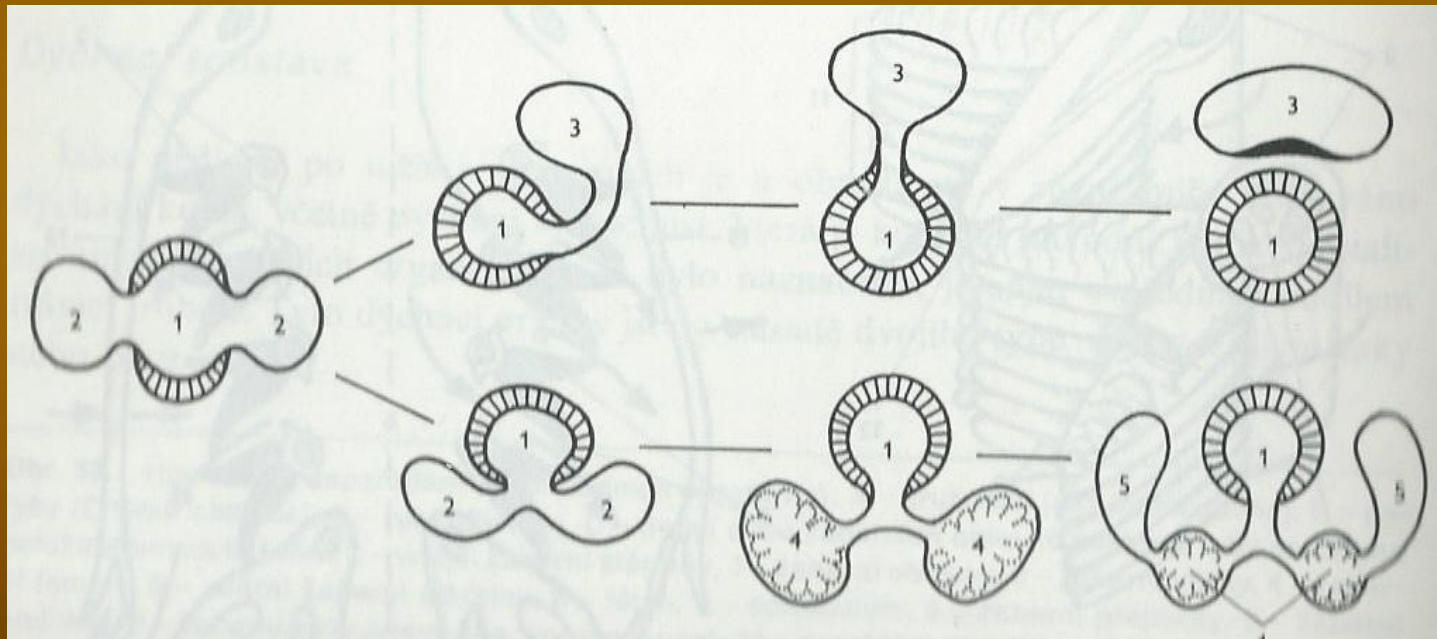

ryby

Dýchací soustava obratlovců

Příjem vzdušného kyslíku u vodních obratlovců:
plicní vaky v. plynový měchýř ryb

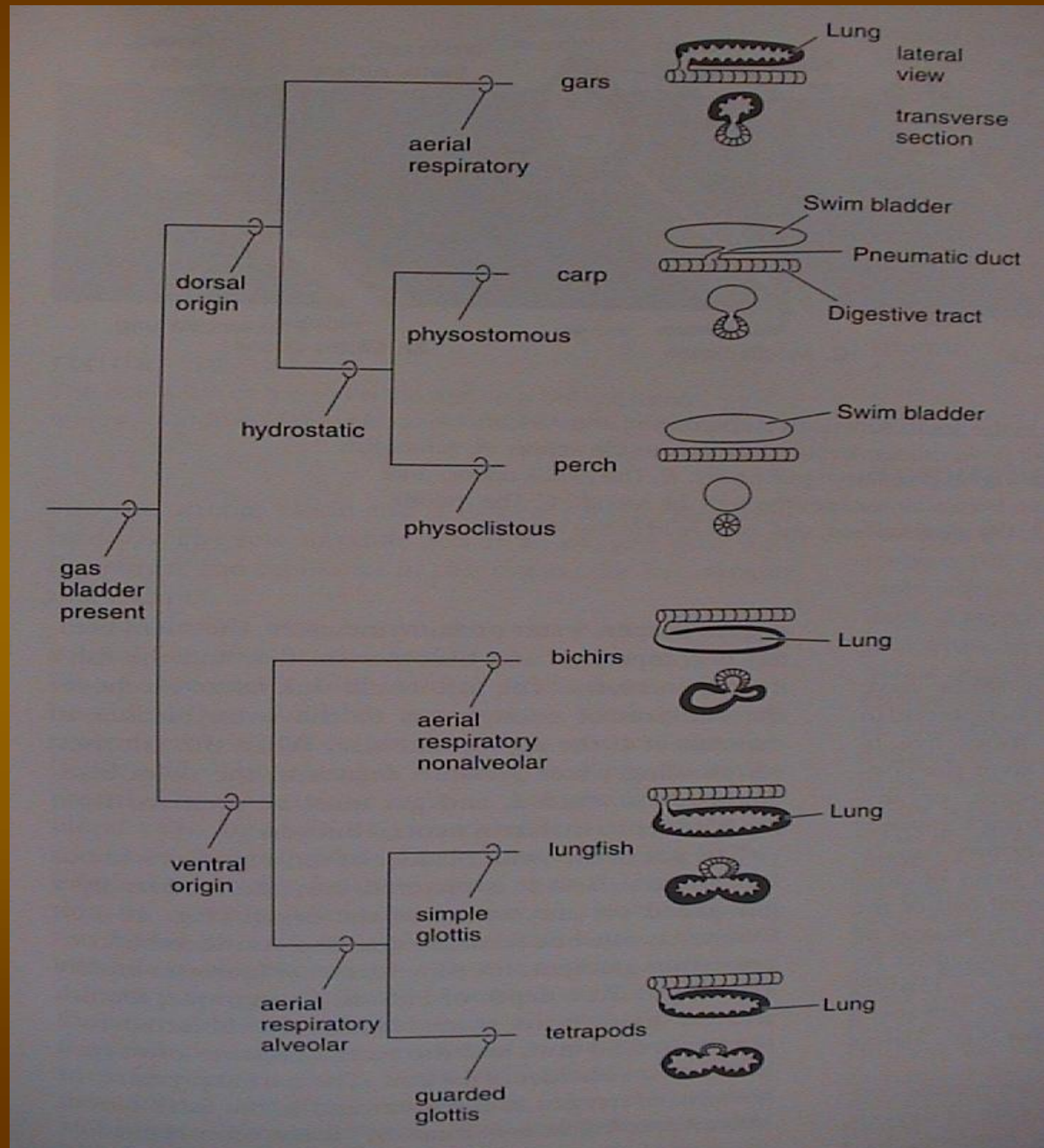

Dýchací soustava obratlovců

- plynový měchýř

ductus pneumaticus
Physostomi
ovál a červené těleso
Physoclisti

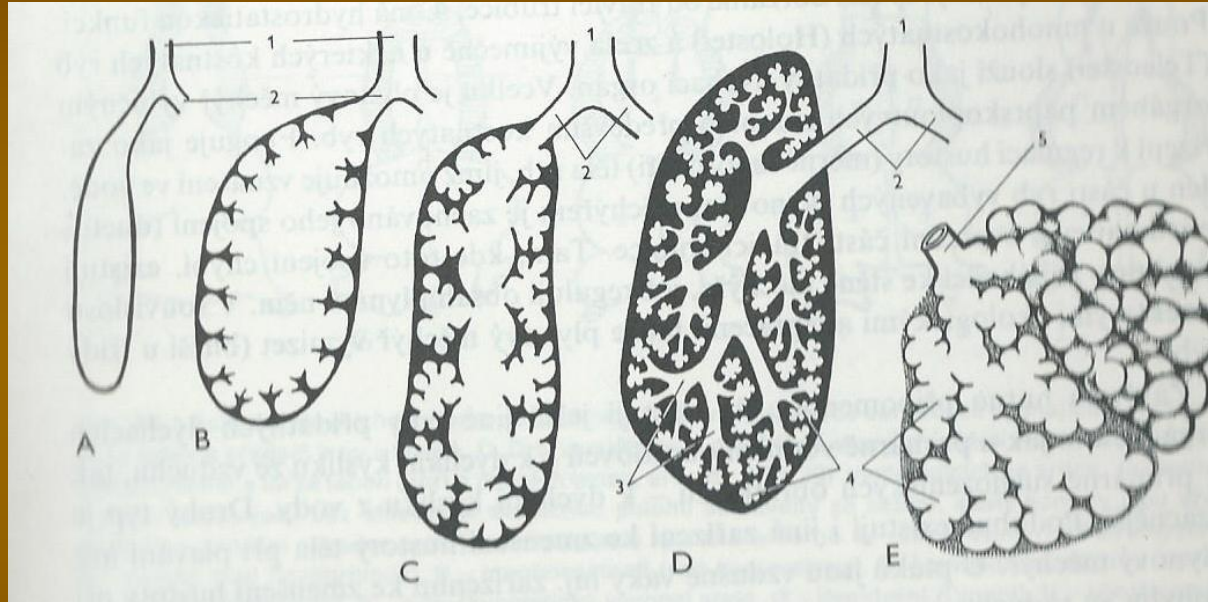
- plicní vaky,
plíce

Dýchací soustava obratlovců

Plíce suchozemských obratlovců, nares, choany, patro, nosohltan, glottis, epiglottis

obojživelník

plaz

savec

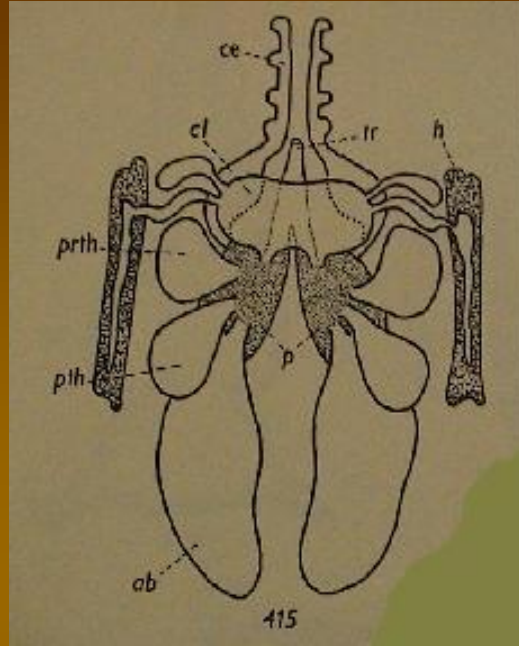
alveoly

Dýchací soustava obratlovců

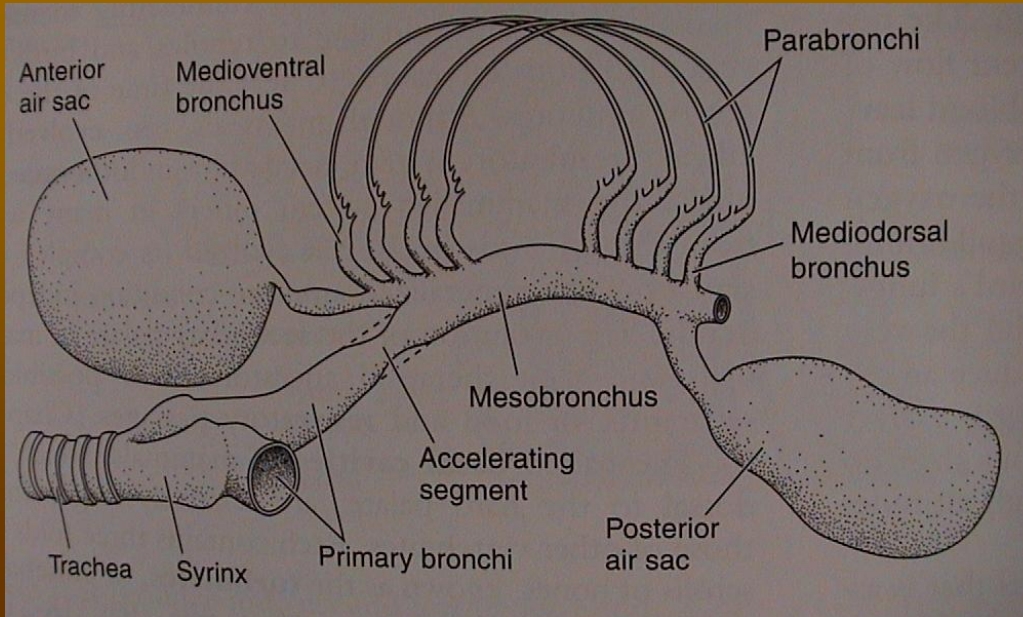
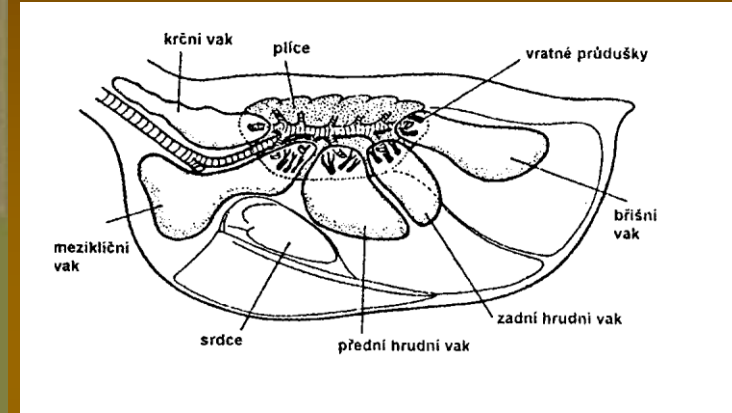
• plíce

pták

mesobronchus
dorsibronchi
ventrobronchi
parabronchi
vzdušné vaky

Vzdušné vaky u ptáků

Plíce + vzdušné vaky u ptáků

Vývojová morfologie živočichů

VI.

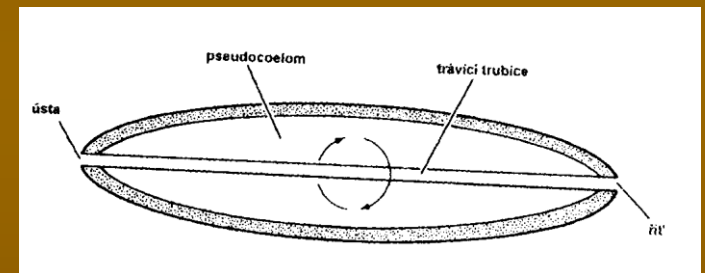
Oběhová soustava

Oběhová soustava

Gastrovaskulární soustava žahavců (medúza) a ploštěnek.

Volná cirkulace tělních tekutin v pseudocoelomu, pohyb tekutin kontrakcí svalů podkožního svalového vaku.

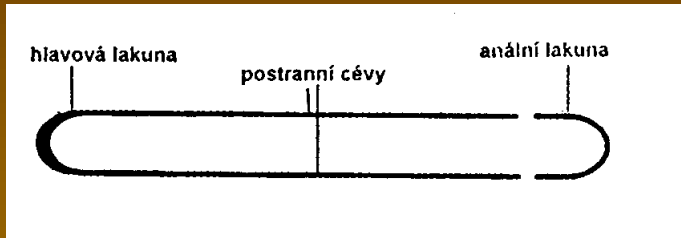
Pseudocoelom hlístic

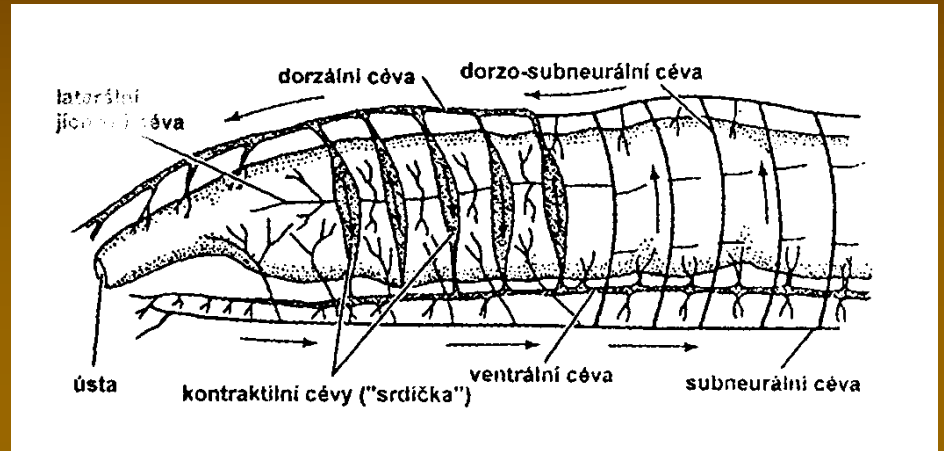
Oběhová soustava

Kanalizace tělních tekutin

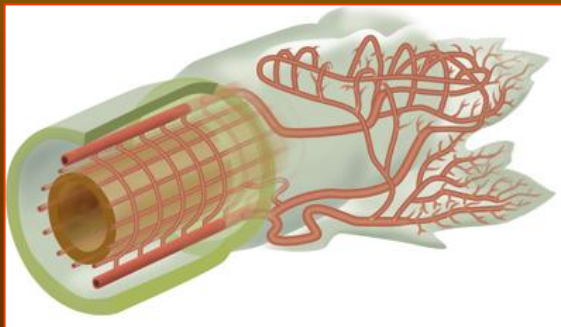
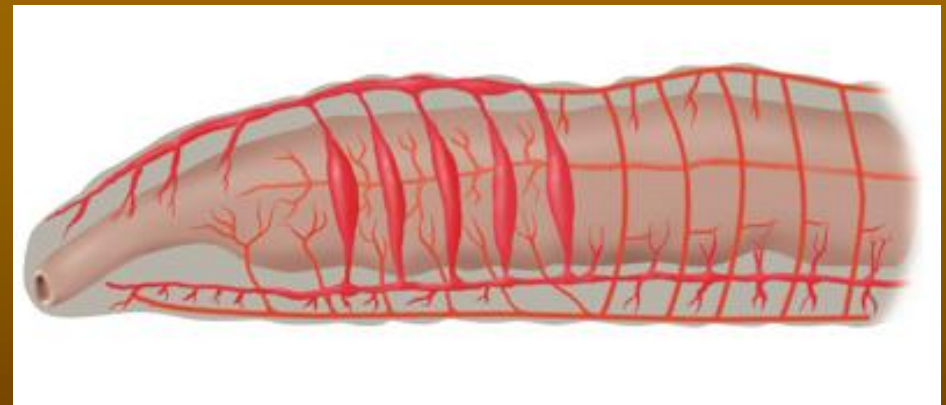
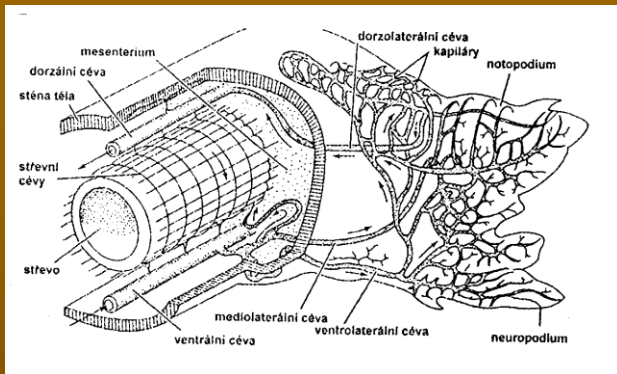
Pásnice

Annelida

Pleteně v parapodiích Polychaet

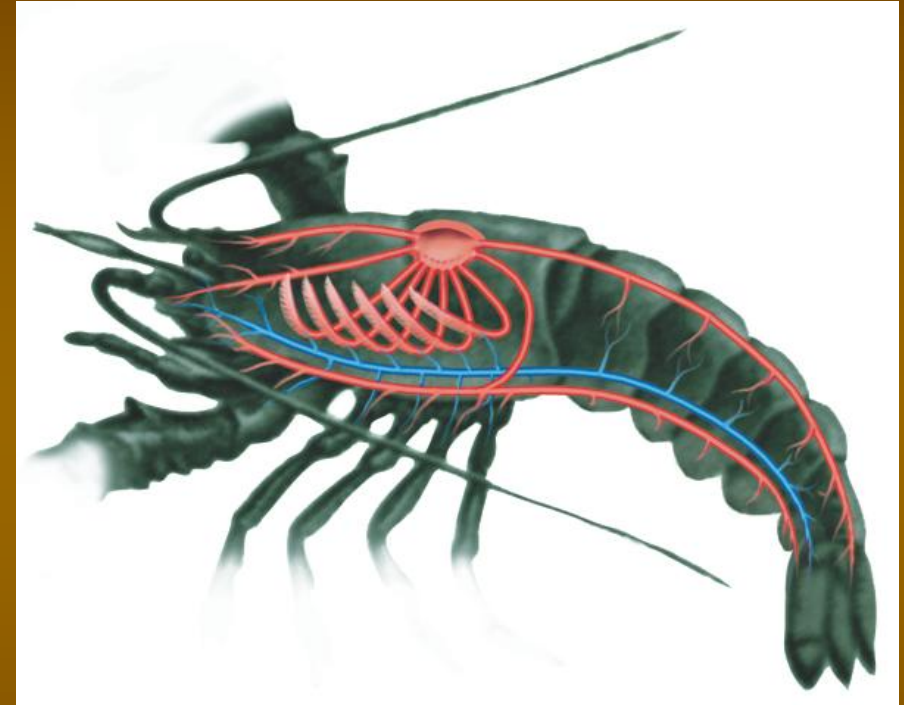
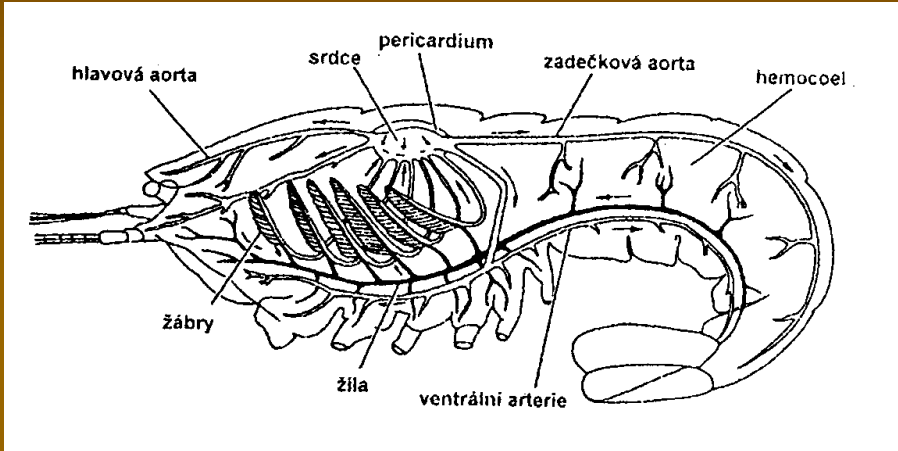

Kontrakce hladké svaloviny některých cév.

Oběhová soustava

Otevřená oběhová soustava (z mezodermu) - cévy + hemocoel
hemolymfa

Členovci

Srdce vypuzuje hemolymfu dopředu (hlava) i dozadu (zadeček), hemolymfa je nasávána z žaber ostiemi – korýši: hemocoel – žábry – perikardium – ostie, proudění i podtlakem v pericardiálním sinu.

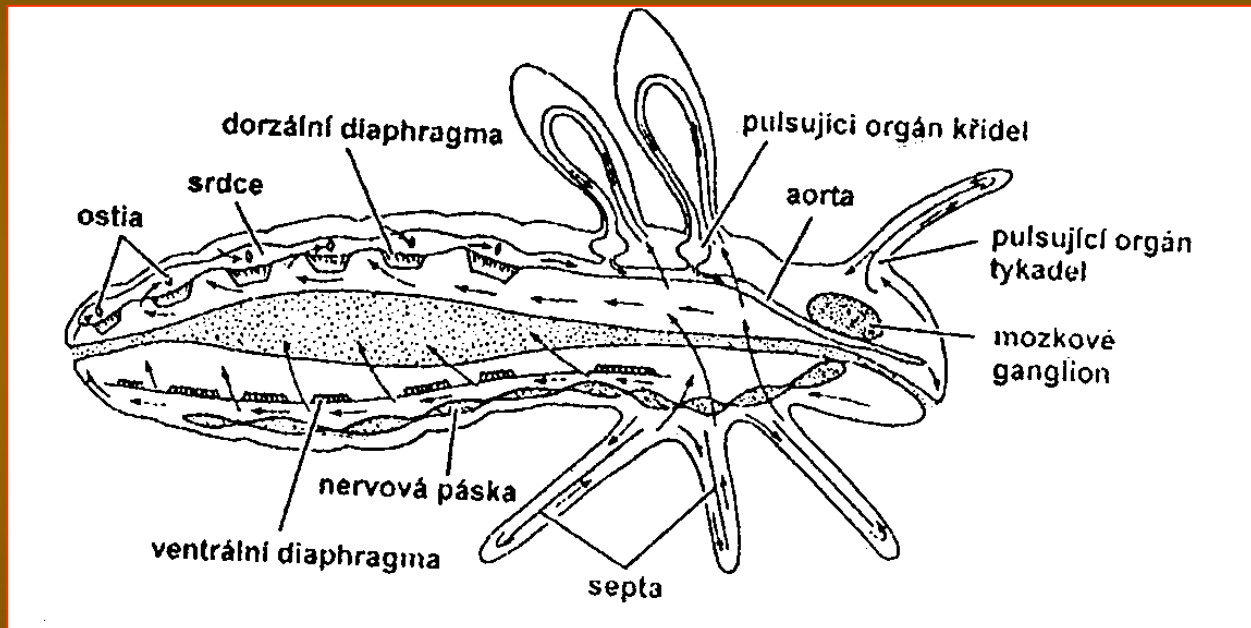
Tepenné srdce s okysličenou hemolymfou na dorzální straně

Oběhová soustava

Otevřená oběhová soustava (z mezodermu) - cévy + hemocoel
hemolymfa

členovci

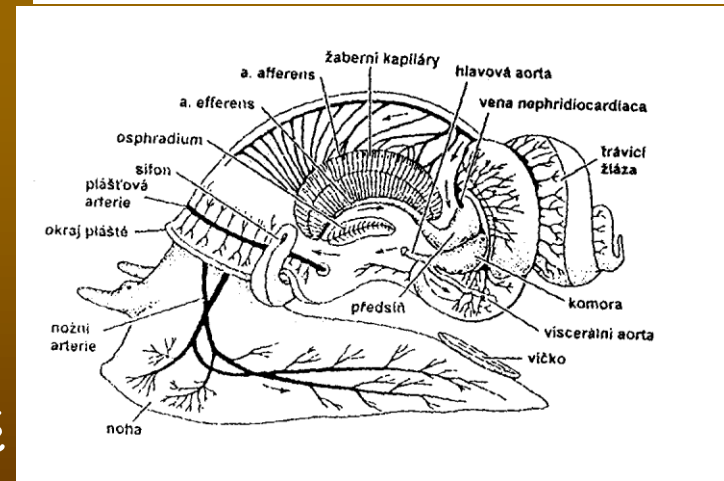
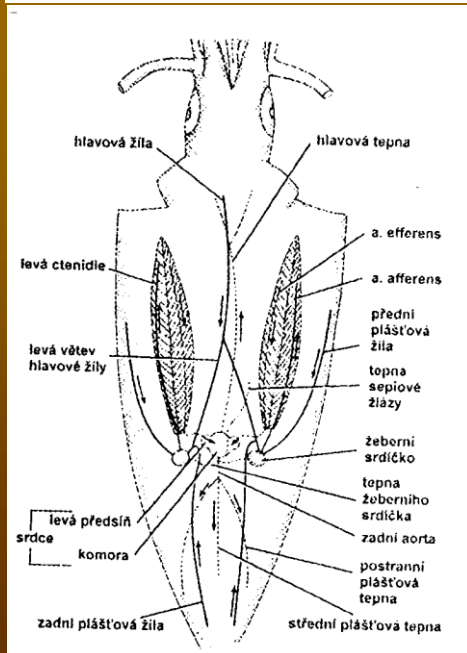
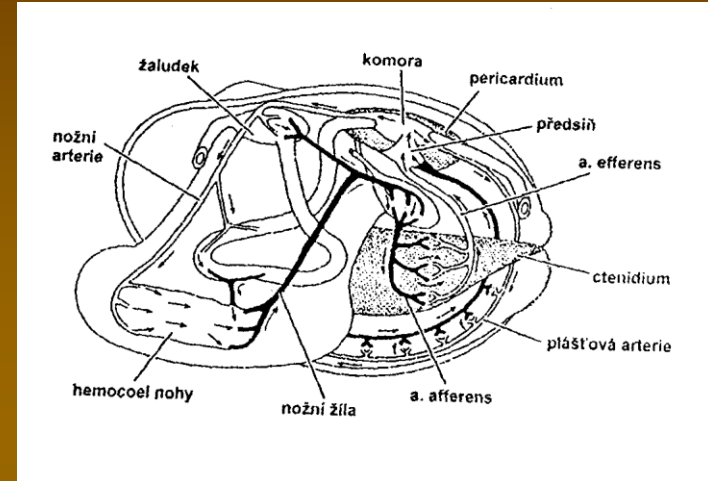
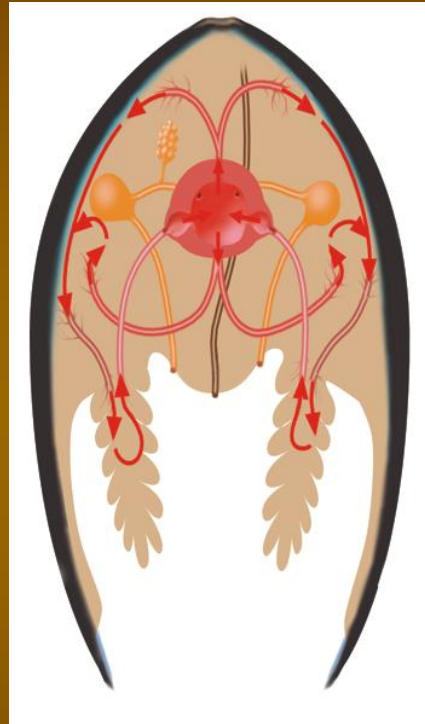
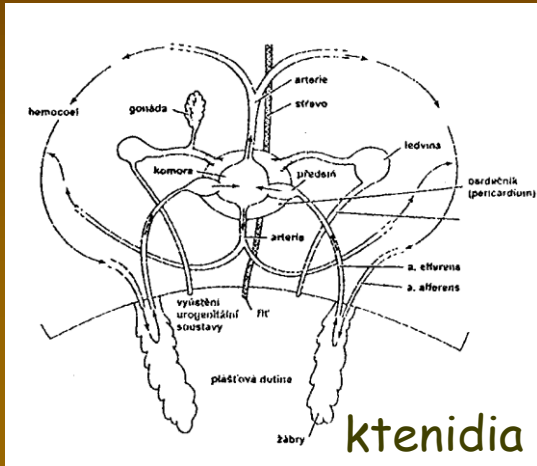
U hmyzu je srdcem dorzální céva, objem perikardiálního sinu se mění činností křídlatých svalů.

Podélná septa v končetinách – cirkulace hemolymfy – v křídlech a tykadlech pulzující orgány

Oběhová soustava

Otevřená oběhová soustava
(z mezodermu) hemolymfa

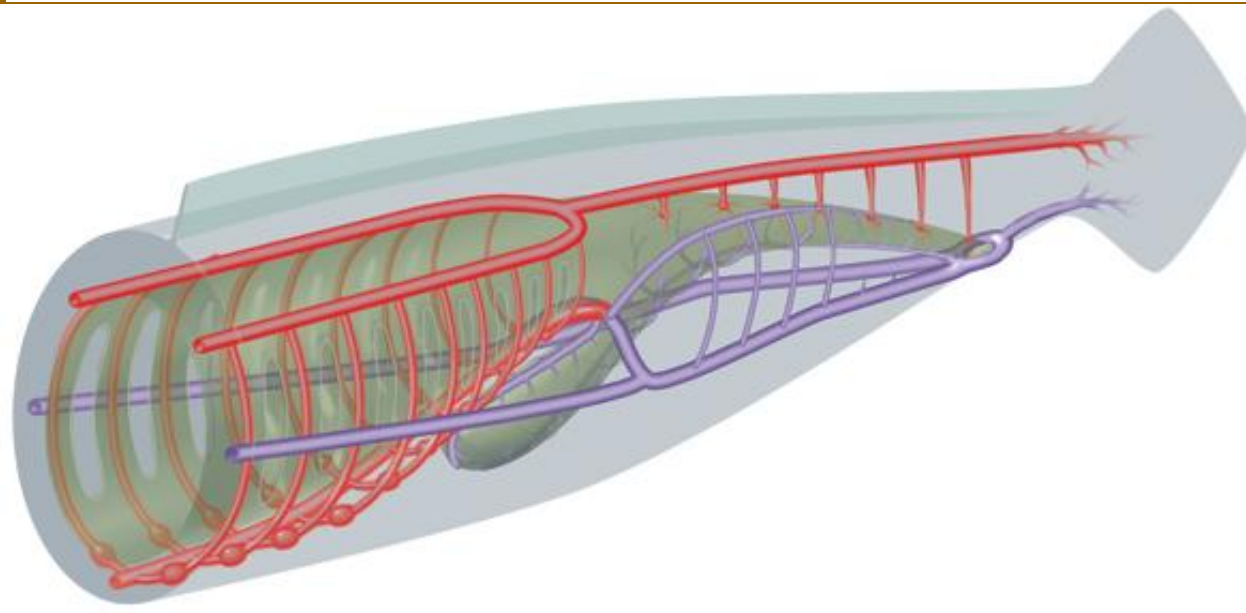
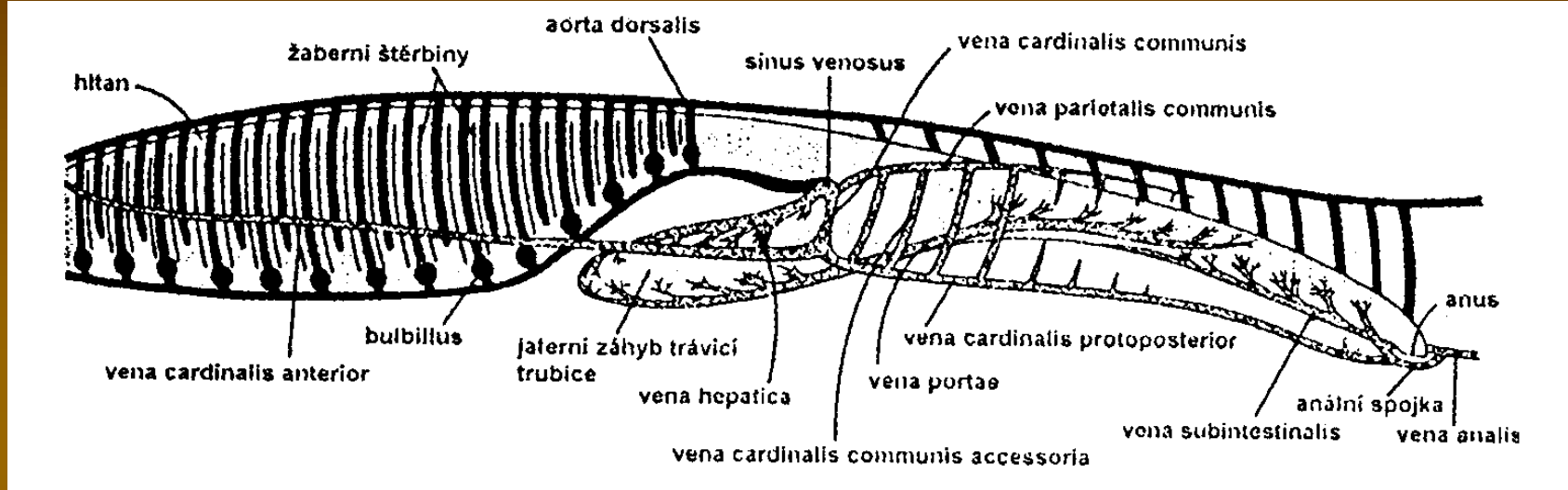
Měkkýši

U hlavonožců sekundárně uzavřený cévní systém (tepny a žíly), branchiální srdíčka

Oběhová soustava

Kopinatec

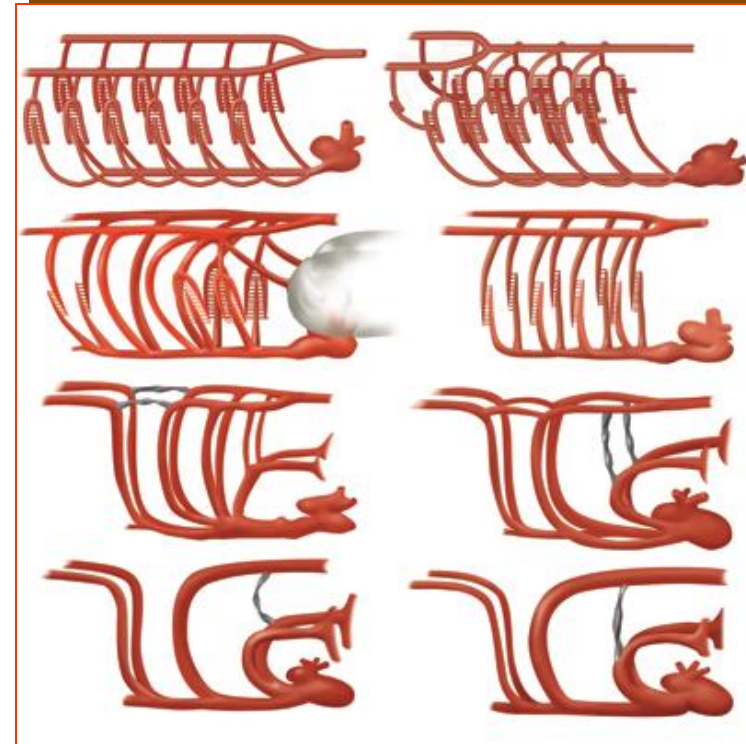
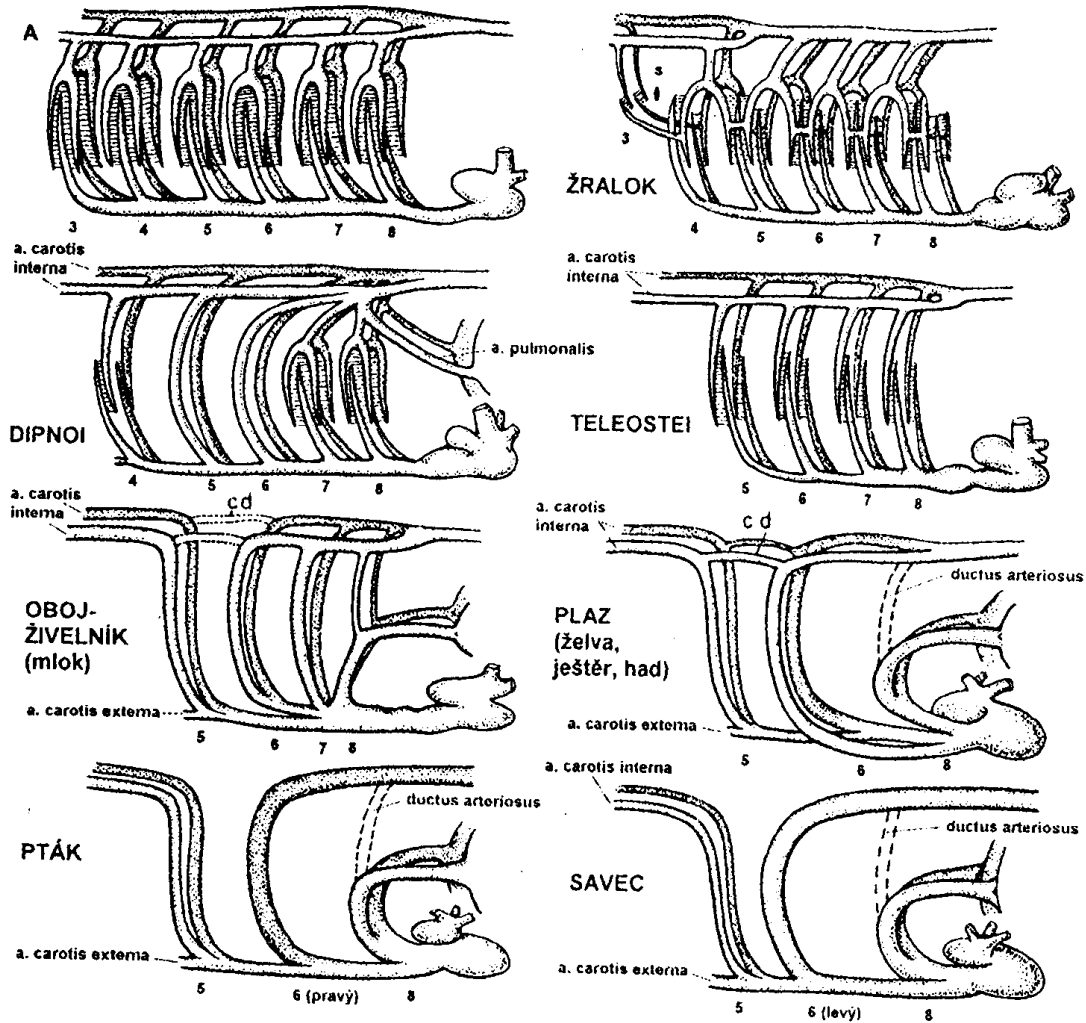

Na periferii krev v kontaktu s tkáněmi, v žaberních přepážkách proudí krev volně v hemocoelu,

vena cardinalis communis = ductus Cuvieri

Oběhová soustava

Obratlovci

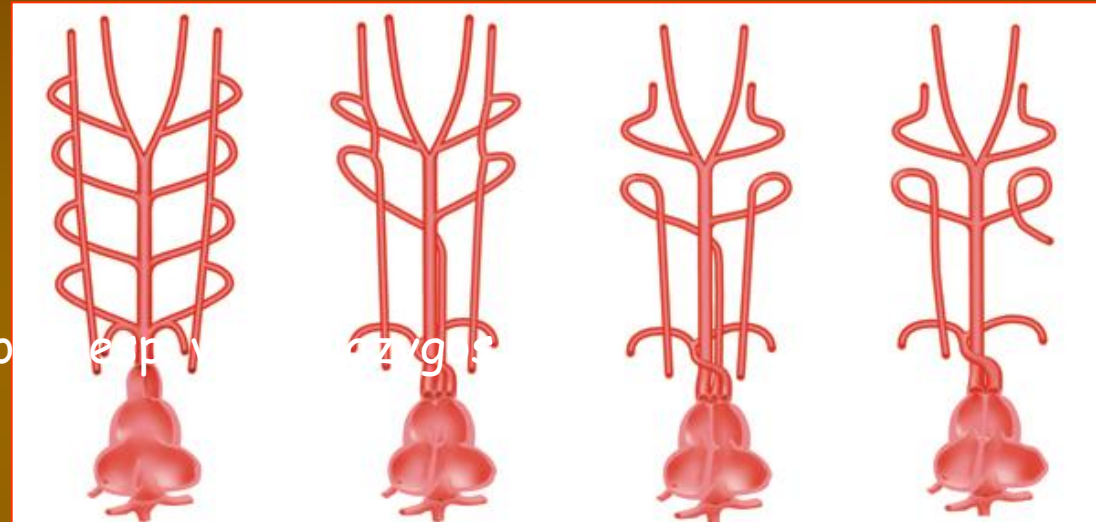
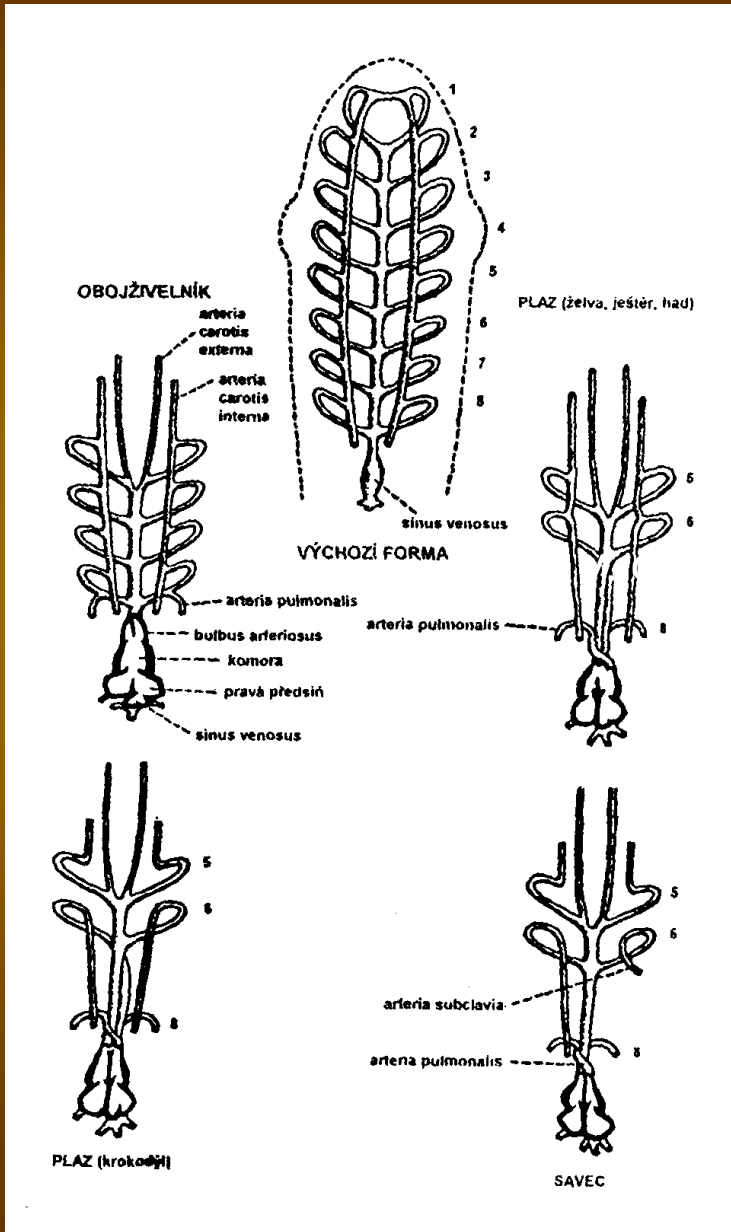

Arteriální oblouky (3.-8.)
6-5-4-(3)

Ductus caroticus
Ductus arteriosus (Bonalli)

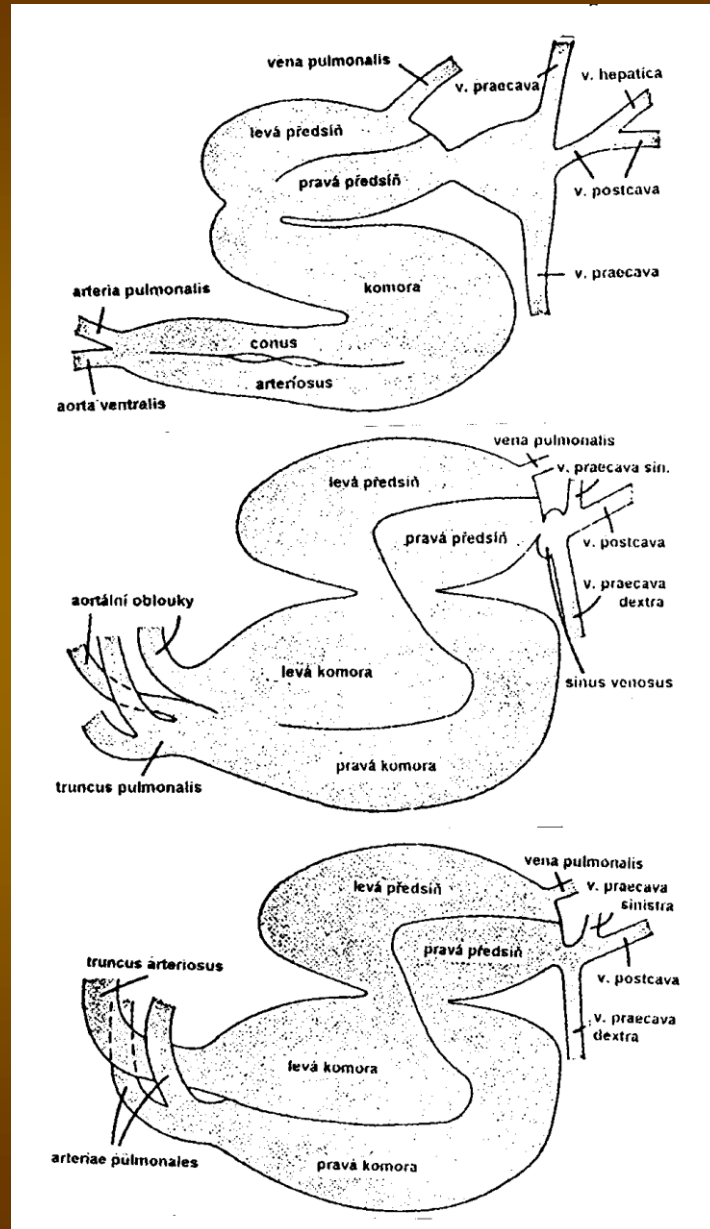
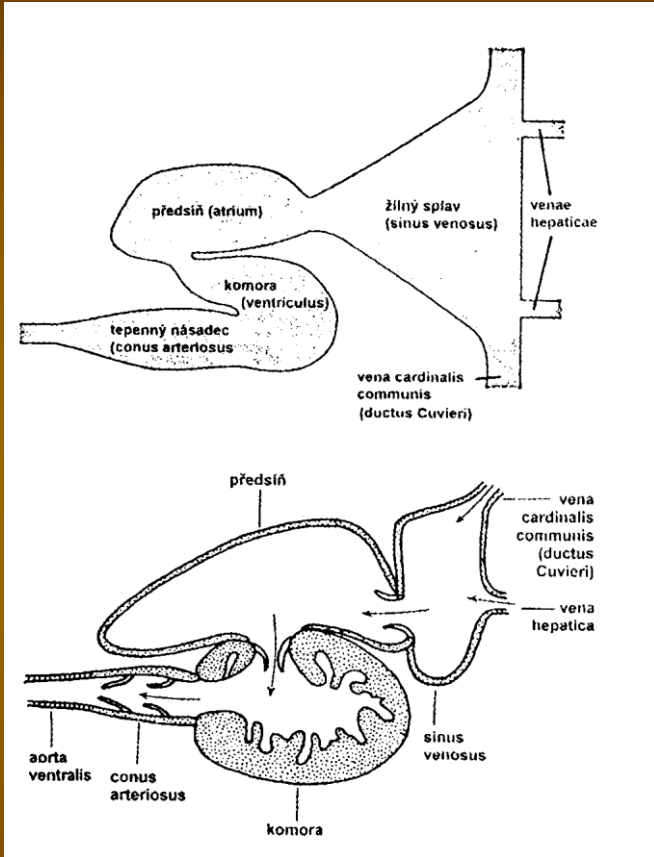

Oběhová soustava

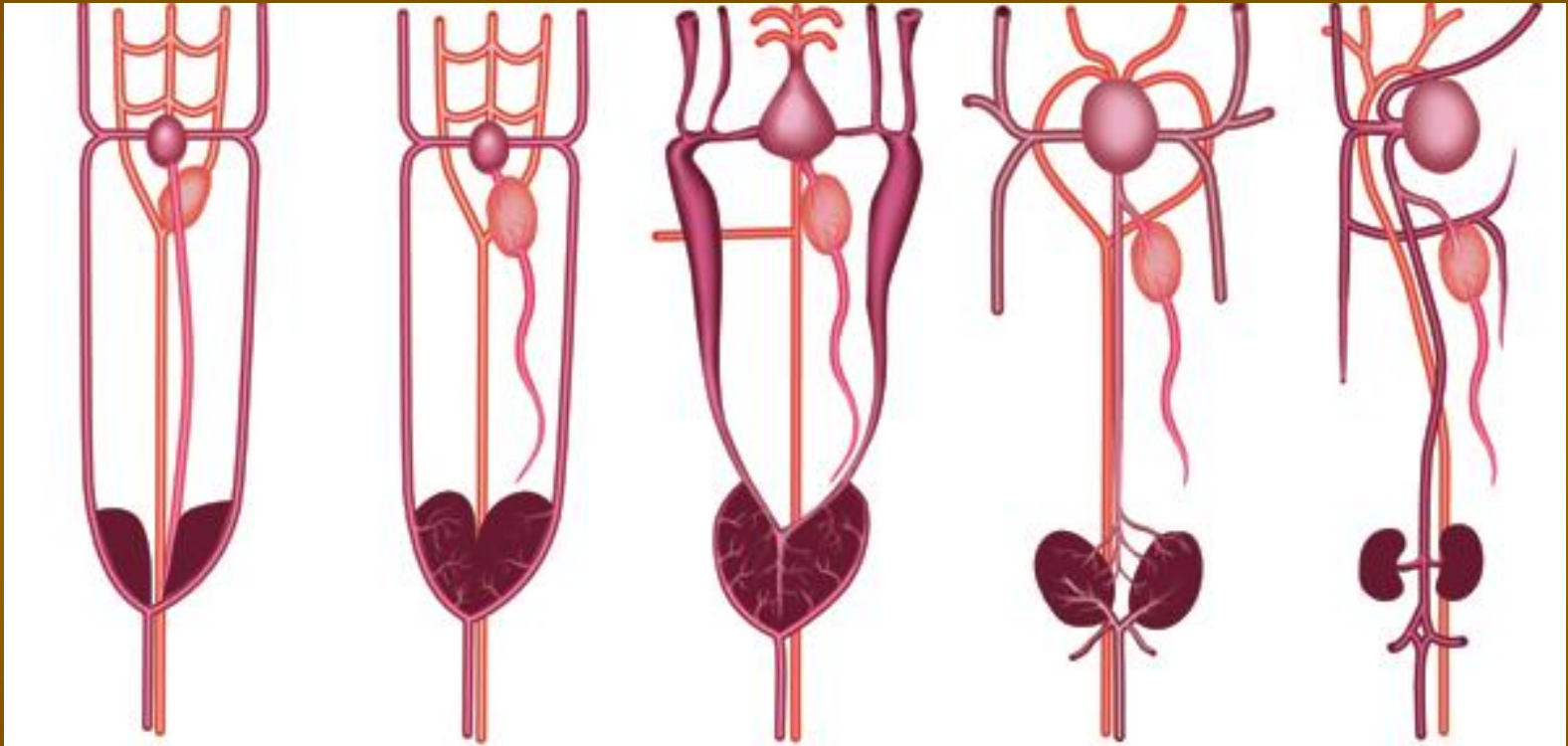

Vena cava - novotvarů
 vena azygos, resp. vena hemiazygos
 - rudimenty pův. vena cardinalis posterior

Oběhová soustava

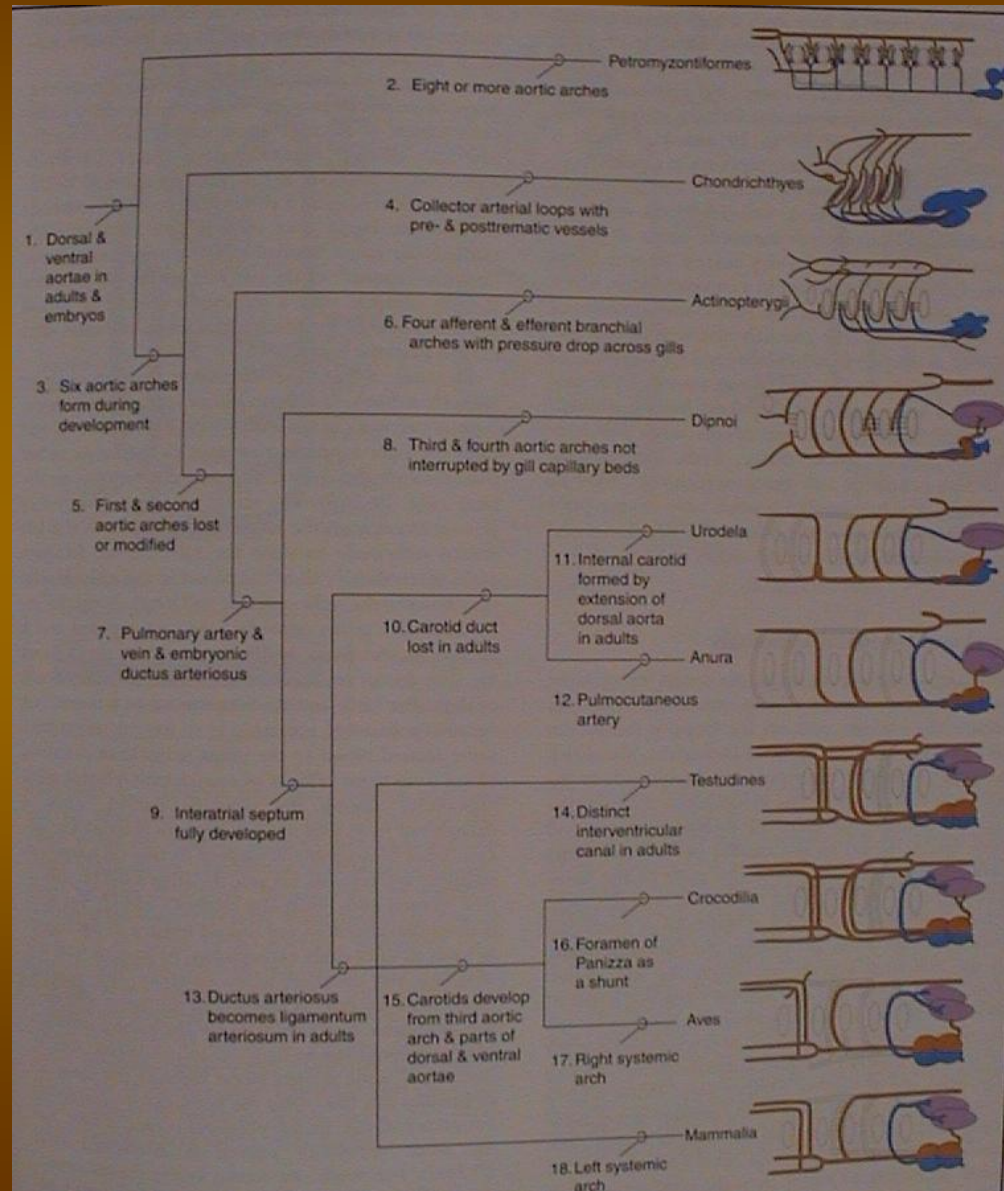
Oběhová soustava

Oběhová soustava

Srdce

- sinus venosus
- předsíň (1, 2)
- komora (1, 2)
- (ne)úplná mezikomorová přepážka
- conus arteriosus nebo bulbus arteriosus (jen mihule, kaprouni a kostnaté ryby)

mihule

paryby

kostnaté
ryby

dvojdyšní

ocasatí

žáby

želvy

krokodýli

ptáci

savci

Vývojová morfologie živočichů

VII.

Močopohlavní soustava

Močopohlavní soustava bezobratlých

Protonefridie - ploštěnci, hlístice (z ektodermu)
solenocyty pásnic

Metanefridie - měkkýši, kroužkovci, členovci (z mezodermu),

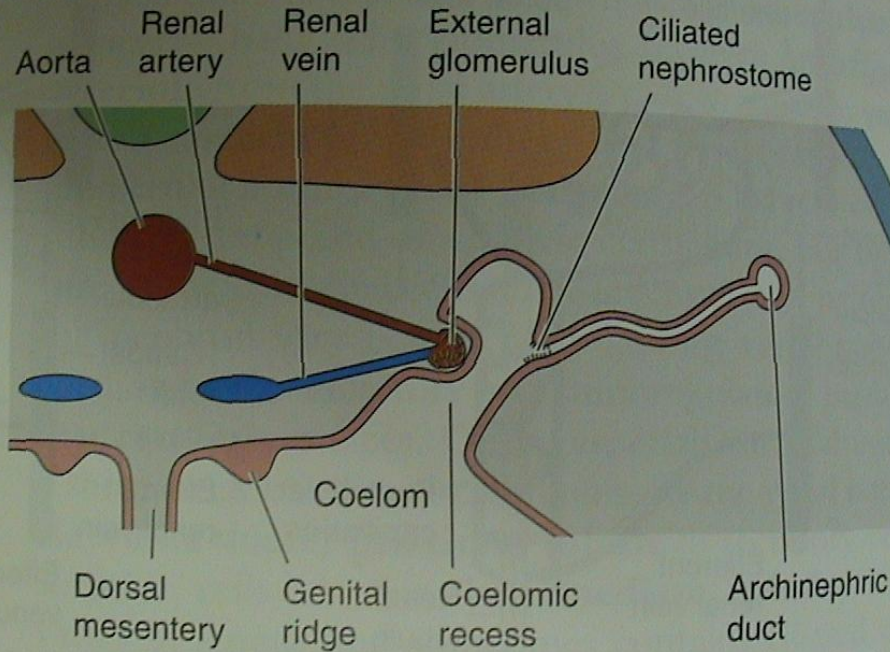
různé modifikace:

koxální žlázy pavoukoců, maxilární žlázy nižších korýšů,
antenální žlázy vyšších korýšů (Malacostraca)
zelená žláza plžů, Bojanovo ústrojí mlžů

Malpighické žlázy - hmyz (z entodermu)

Močopohlavní soustava obratlovců

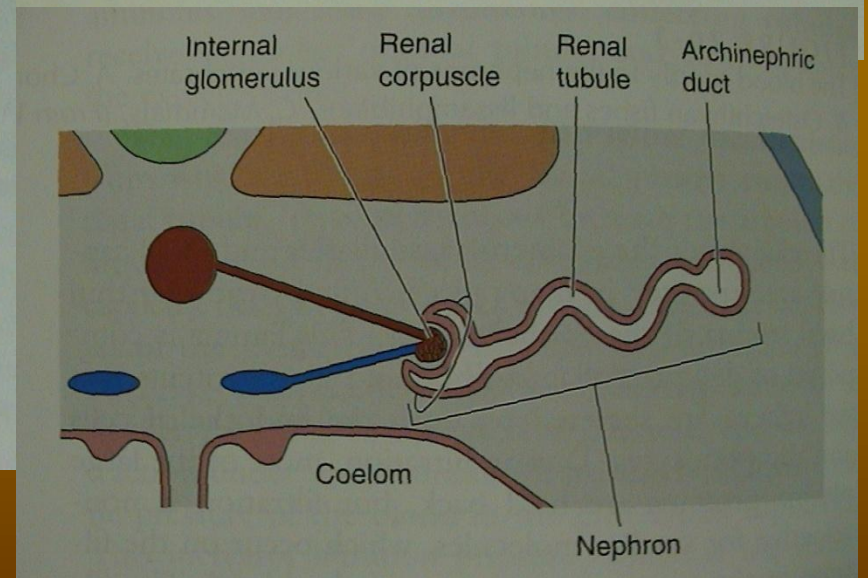
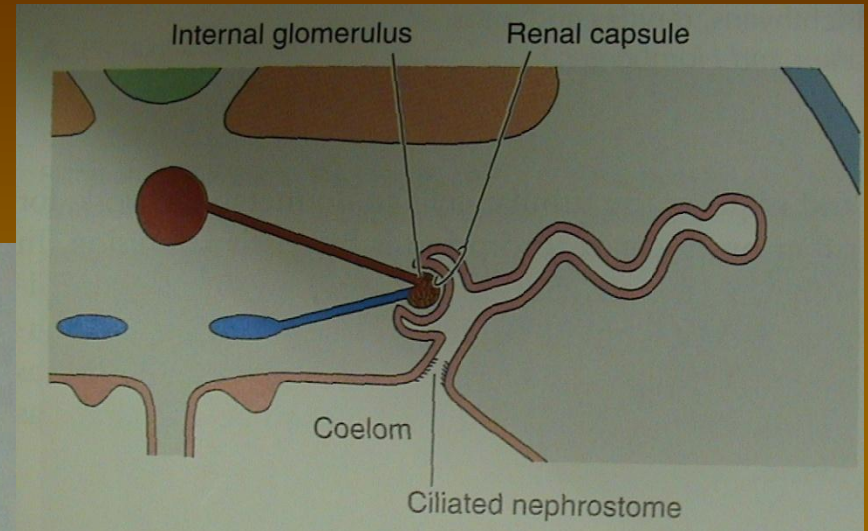
- nefron

B. Ammocoetes and larval lissamphibians

vnější glomerulus

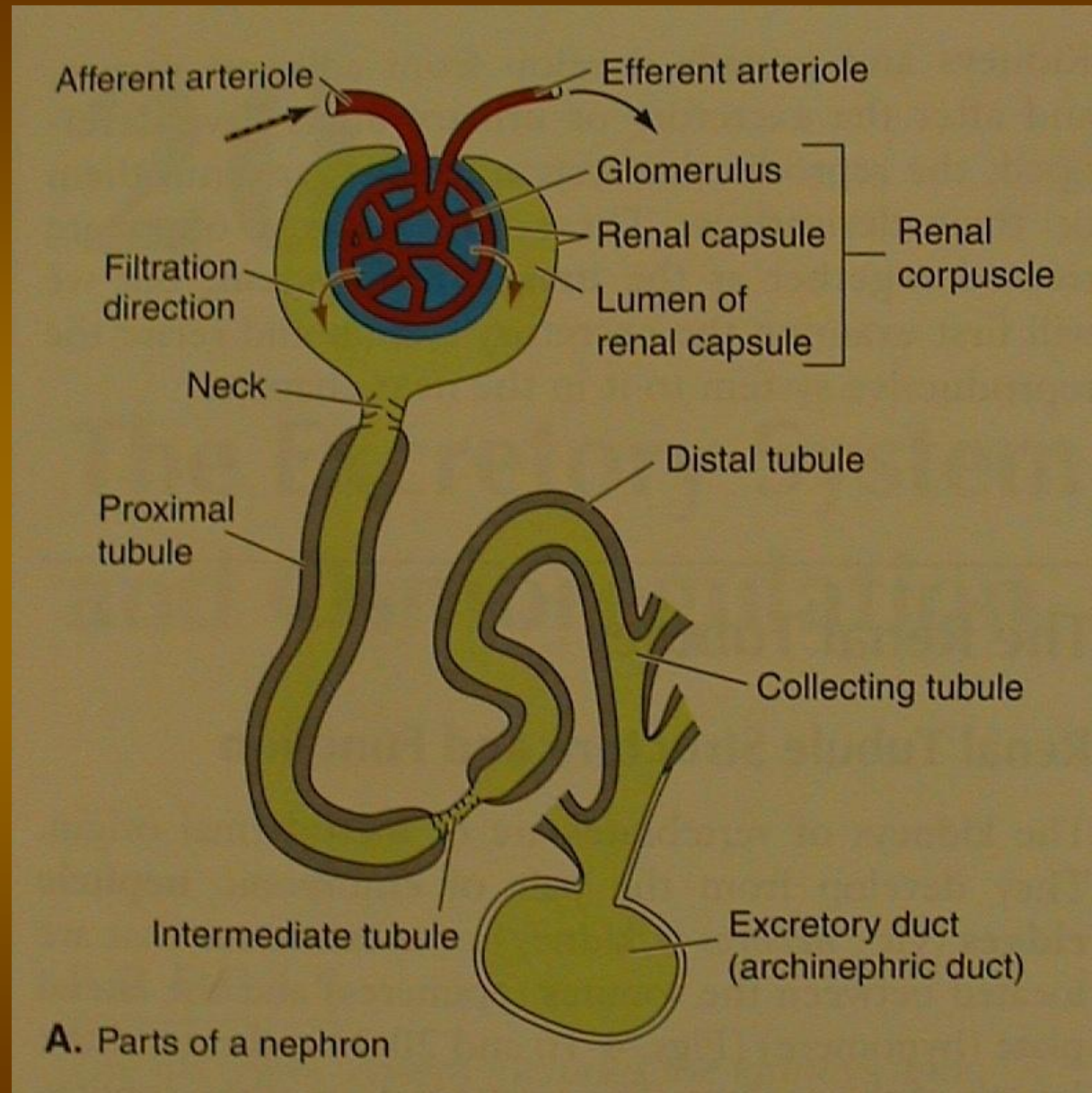
(holonefros, pronefros)

vnitřní glomerulus
(opisthonefros, mesonefros, metanefros)

Močopohlavní soustava obratlovců

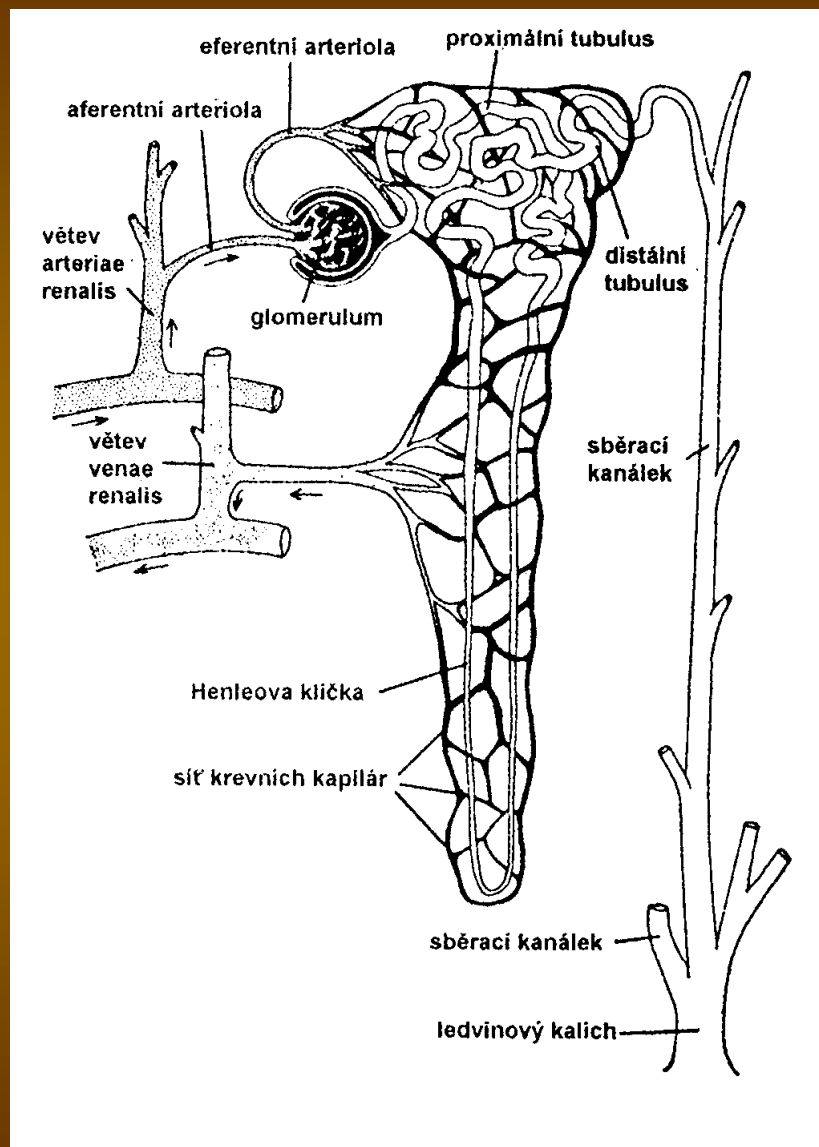
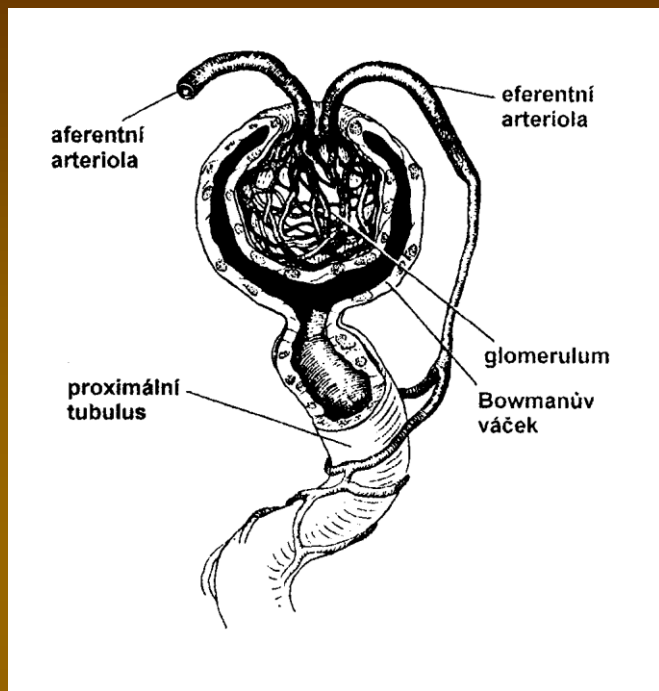
• nefron

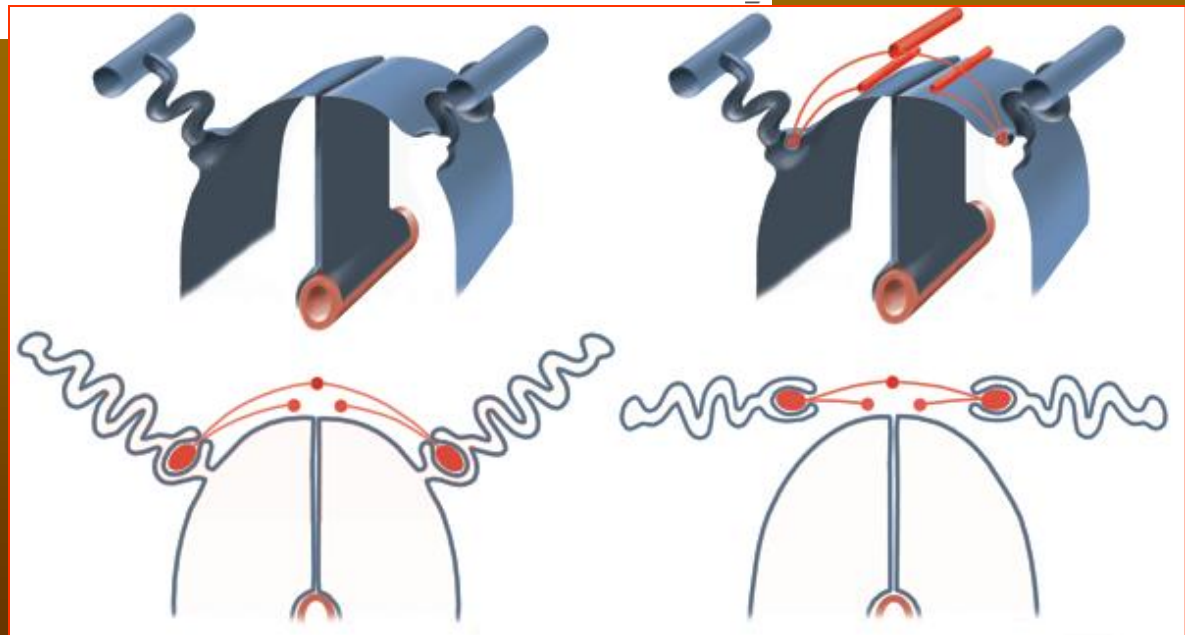
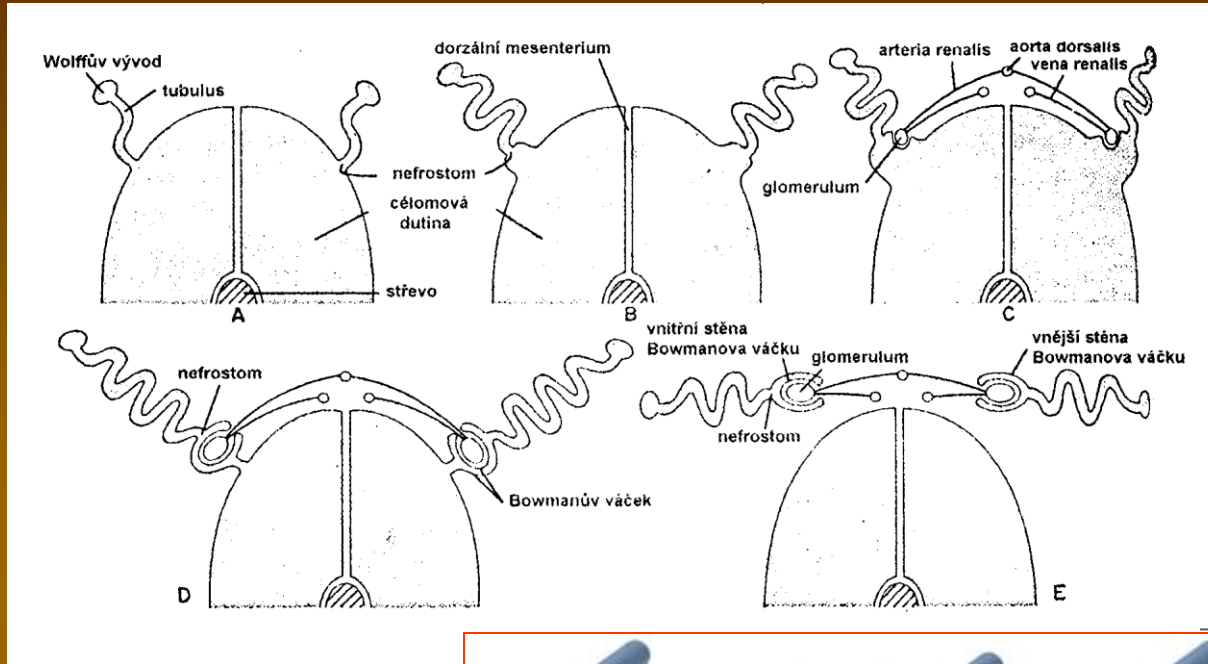
Malpighiho tělísko =
glomerulus + Bowmannův váček

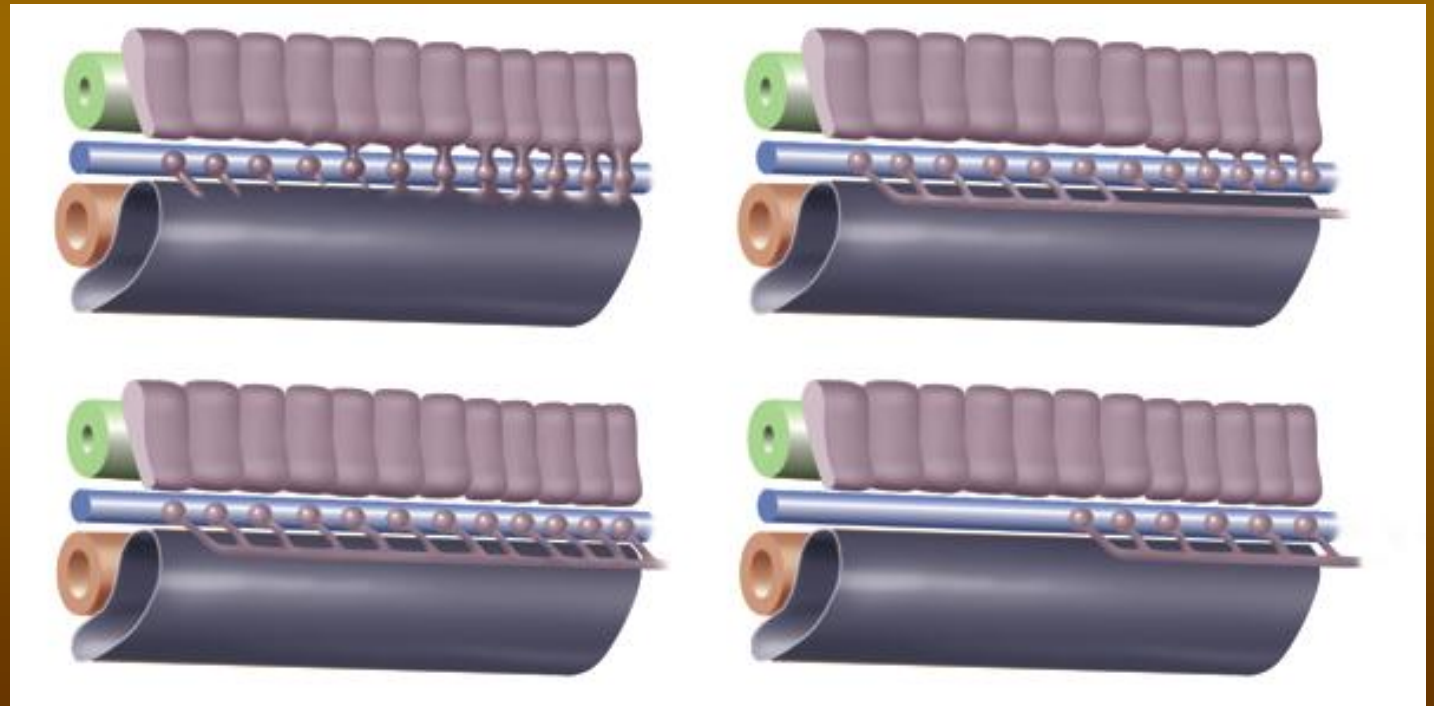
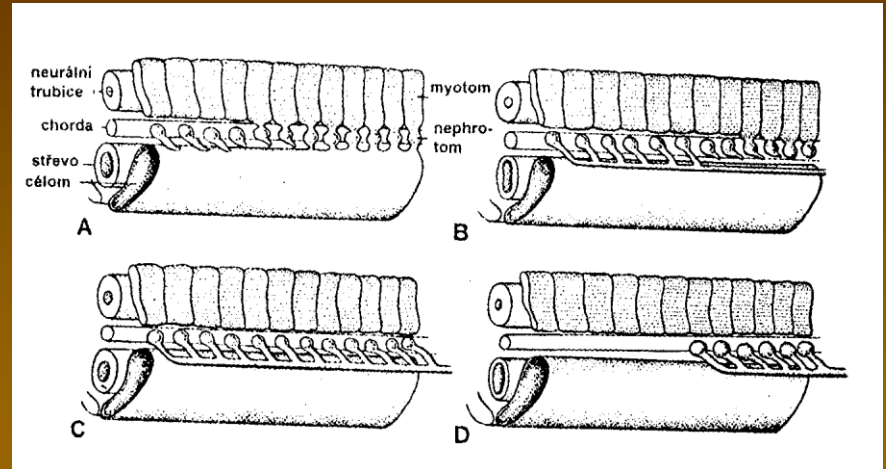
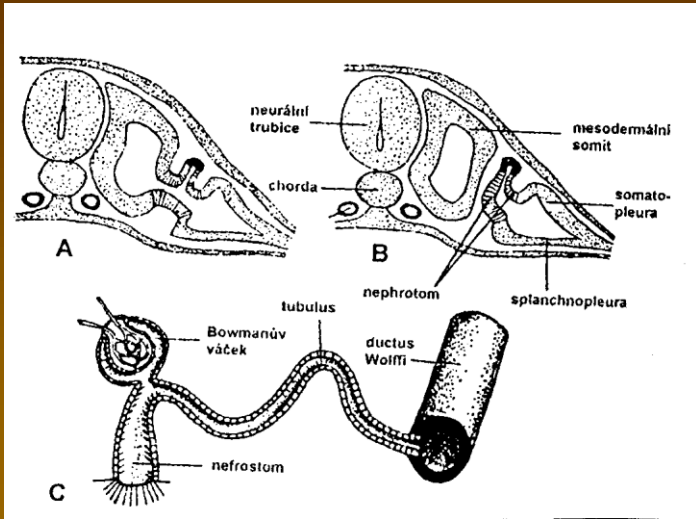
Močopohlavní soustava

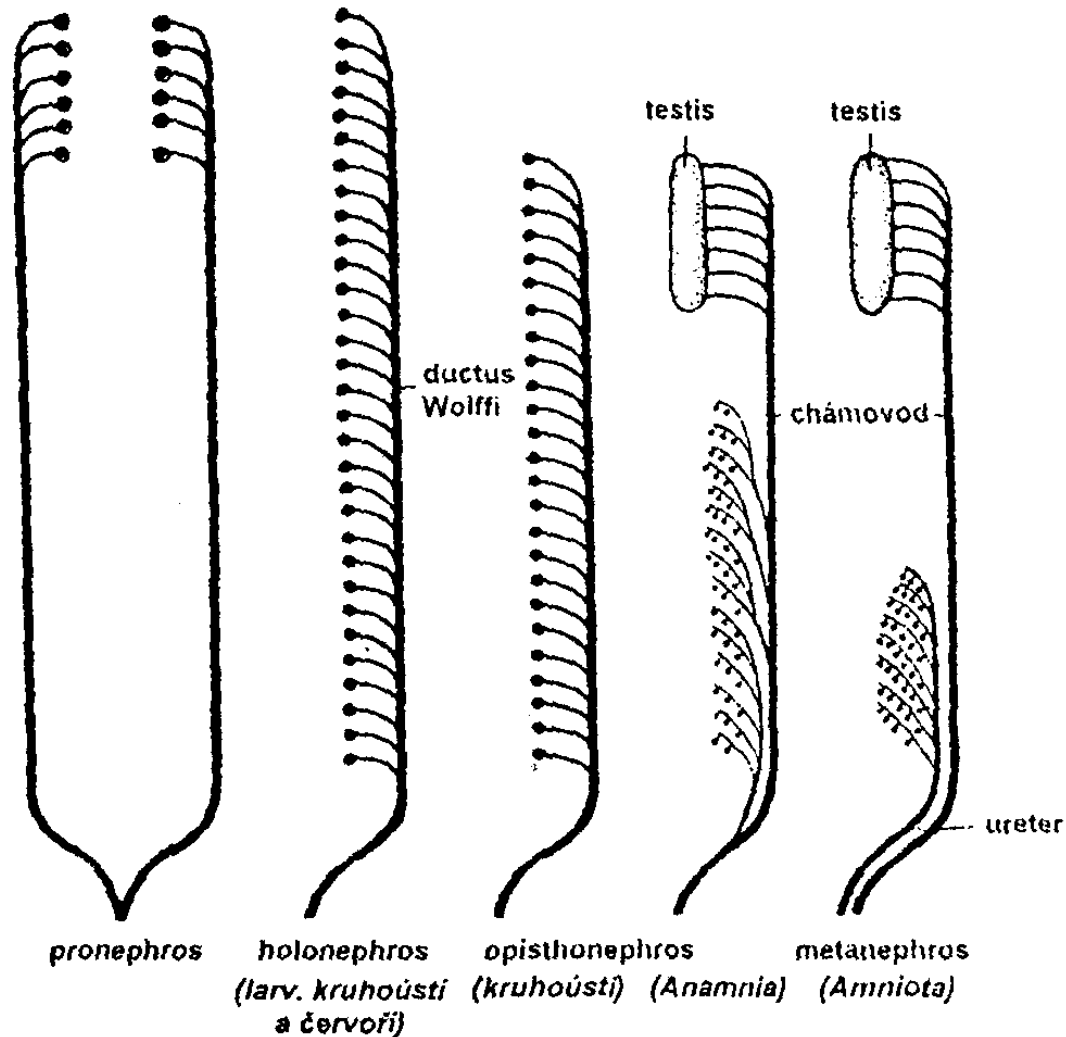
Močopohlavní soustava obratlovců

Močopohlavní soustava obratlovců

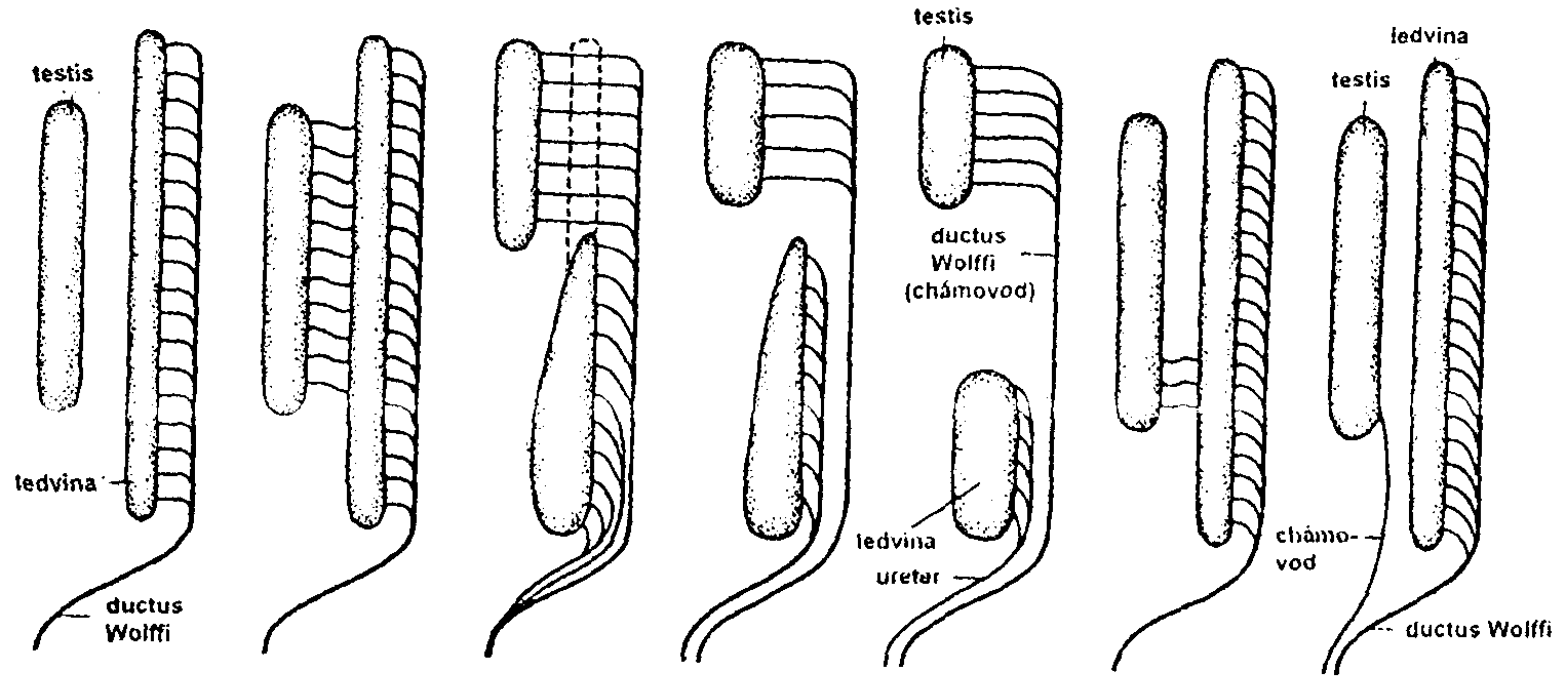

Močopohlavní soustava obratlovců

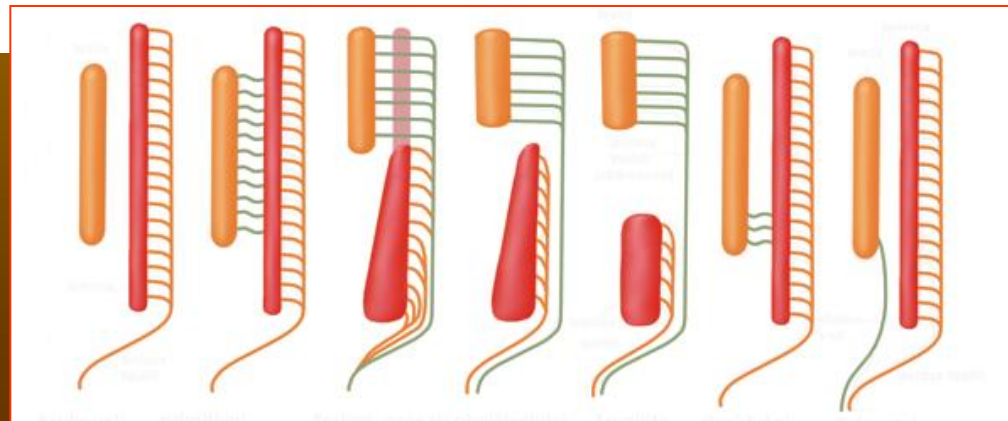

Močopohlavní soustava obratlovců

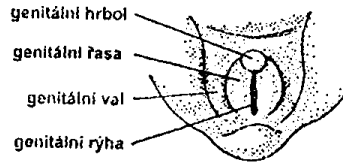
kruhoústí   primitivní paprskoploutví   žraloci, ocasatí obojživelníci   Amniota   dvojdyšní   Teleostei

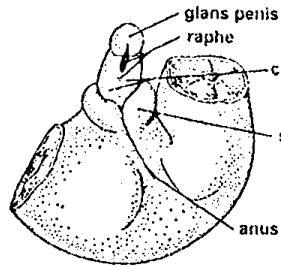
Močopohlavní soustava obratlovců

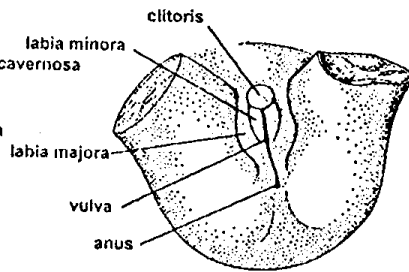
rané nediferencované stadium

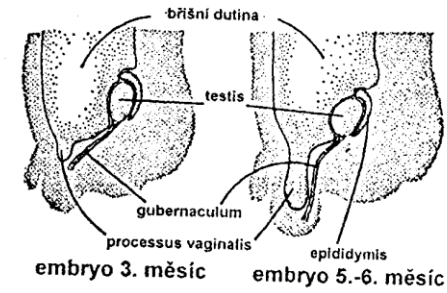
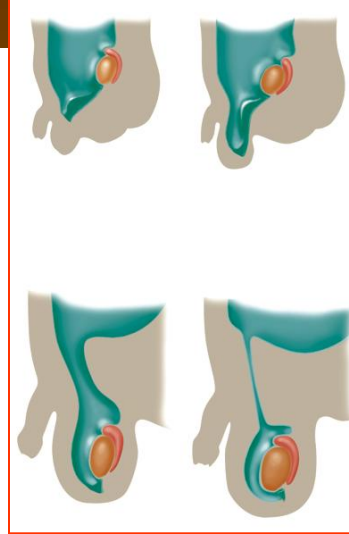
pokročilejší nediferencované stadium

rané stadium diferenciacie mužských pohlavních orgánů

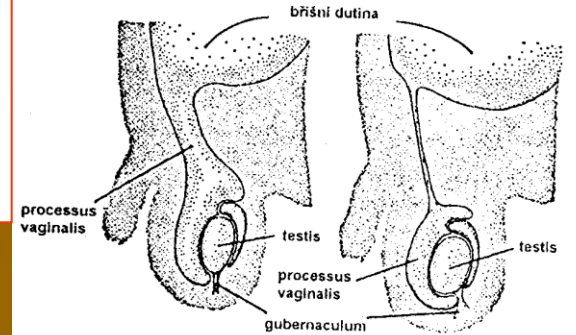

rané stadium diferenciacie ženských pohlavních orgánů

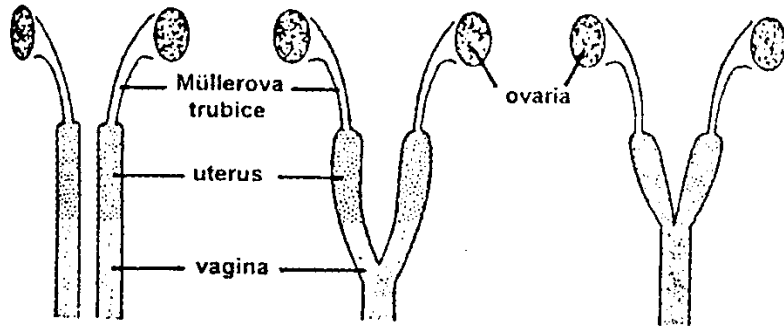
embryo 3. měsíc

embryo 5.-6. měsíc

novorozenec

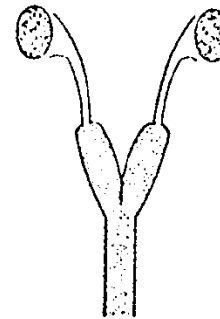
rané postnatální stadium

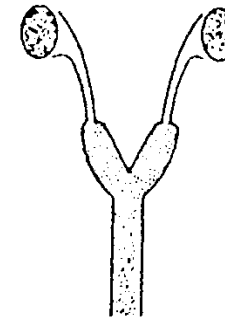
PTAKOPYSK
(uterus et vagina duplex)

VAČNATCI

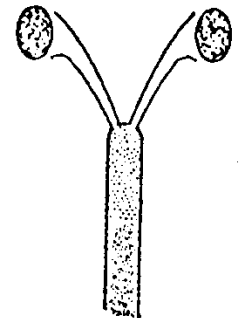
HĹODAVCI
(uterus duplex)

ŠELMY

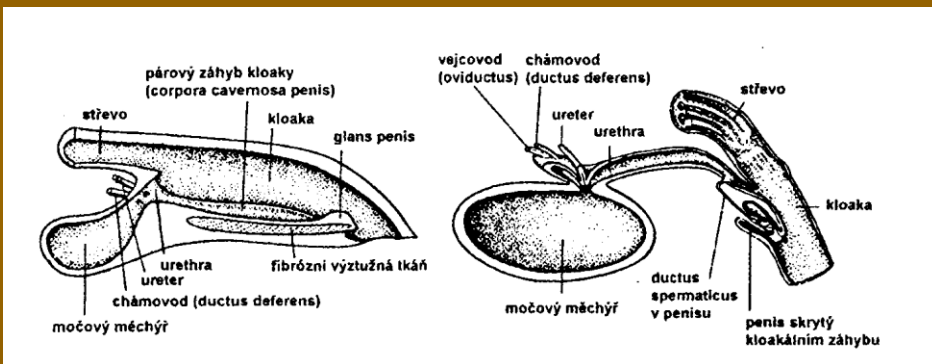
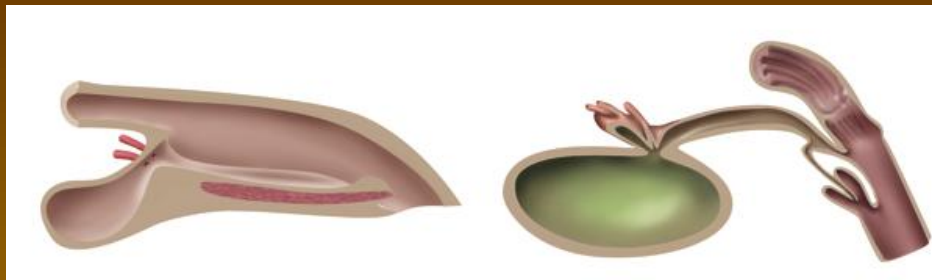
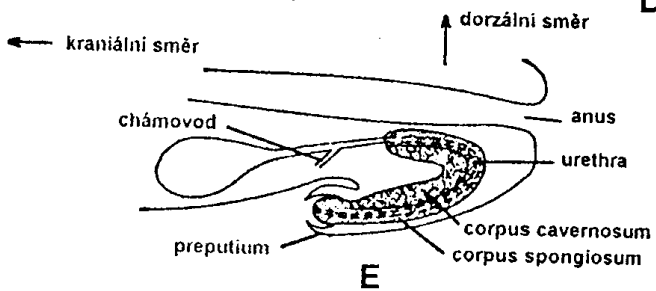
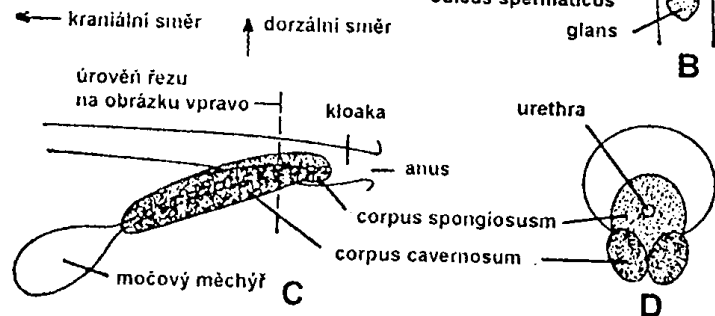
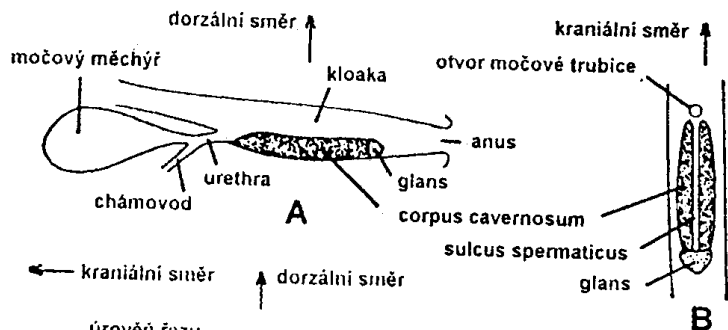

KOPYTNÍCI
(uterus bicornis)

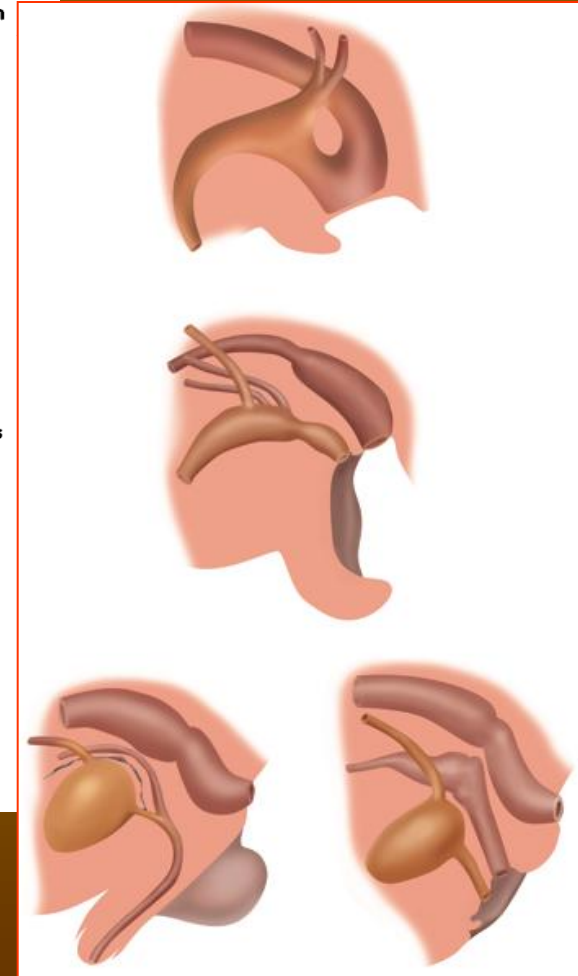
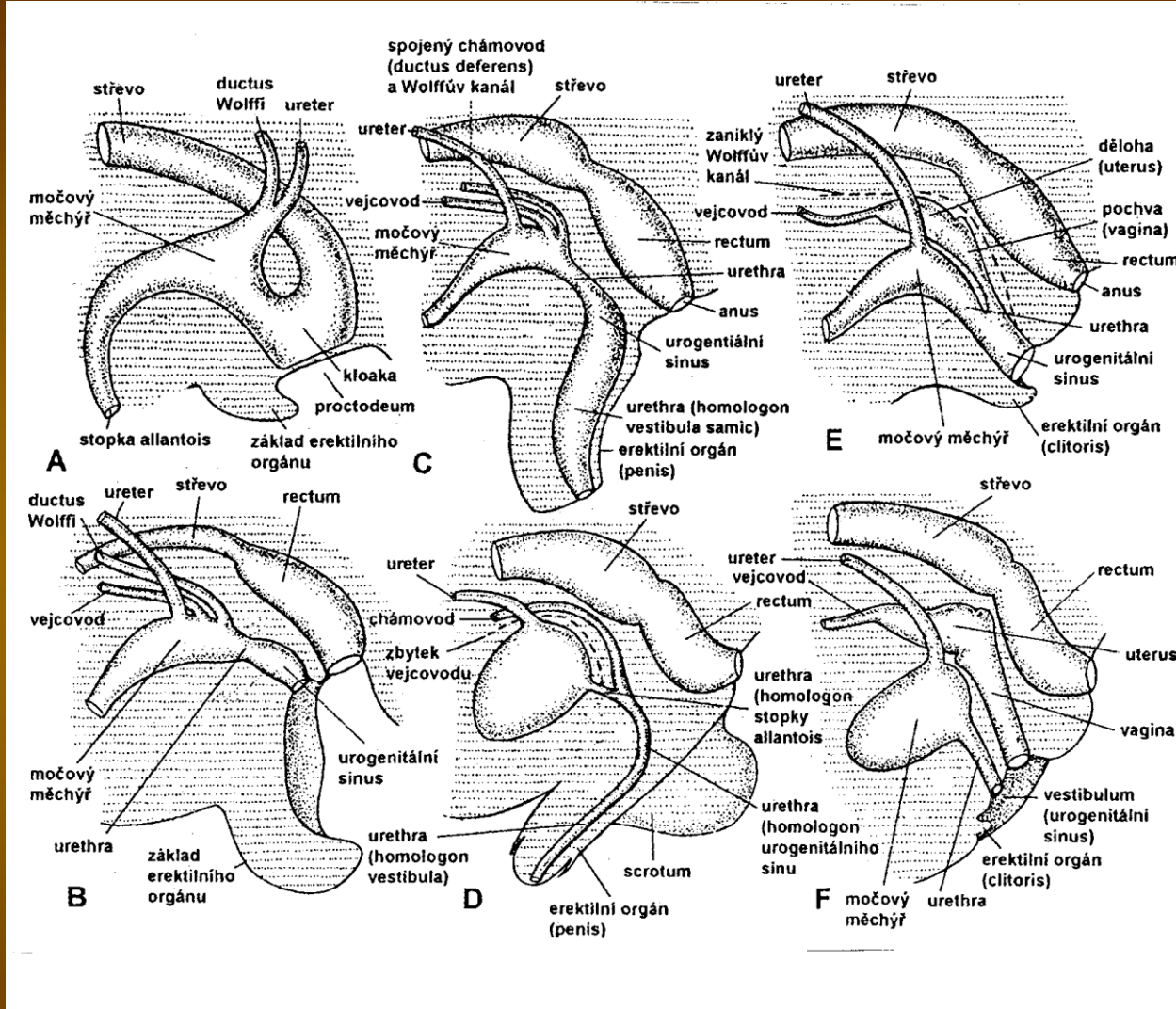

PRIMÁTI
(uterus simplex)

Močopohlavní soustava obratlovců

Močopohlavní soustava obratlovců

Močopohlavní soustava

• moč

Amotelní (amoniak)

- kostnaté ryby

Ureotelní (močovina)

- paryby, latimérie,
bahníci, žáby, savci
(Henleova klička)

Urikotelní - (kyselina
močová) - plazi, ptáci

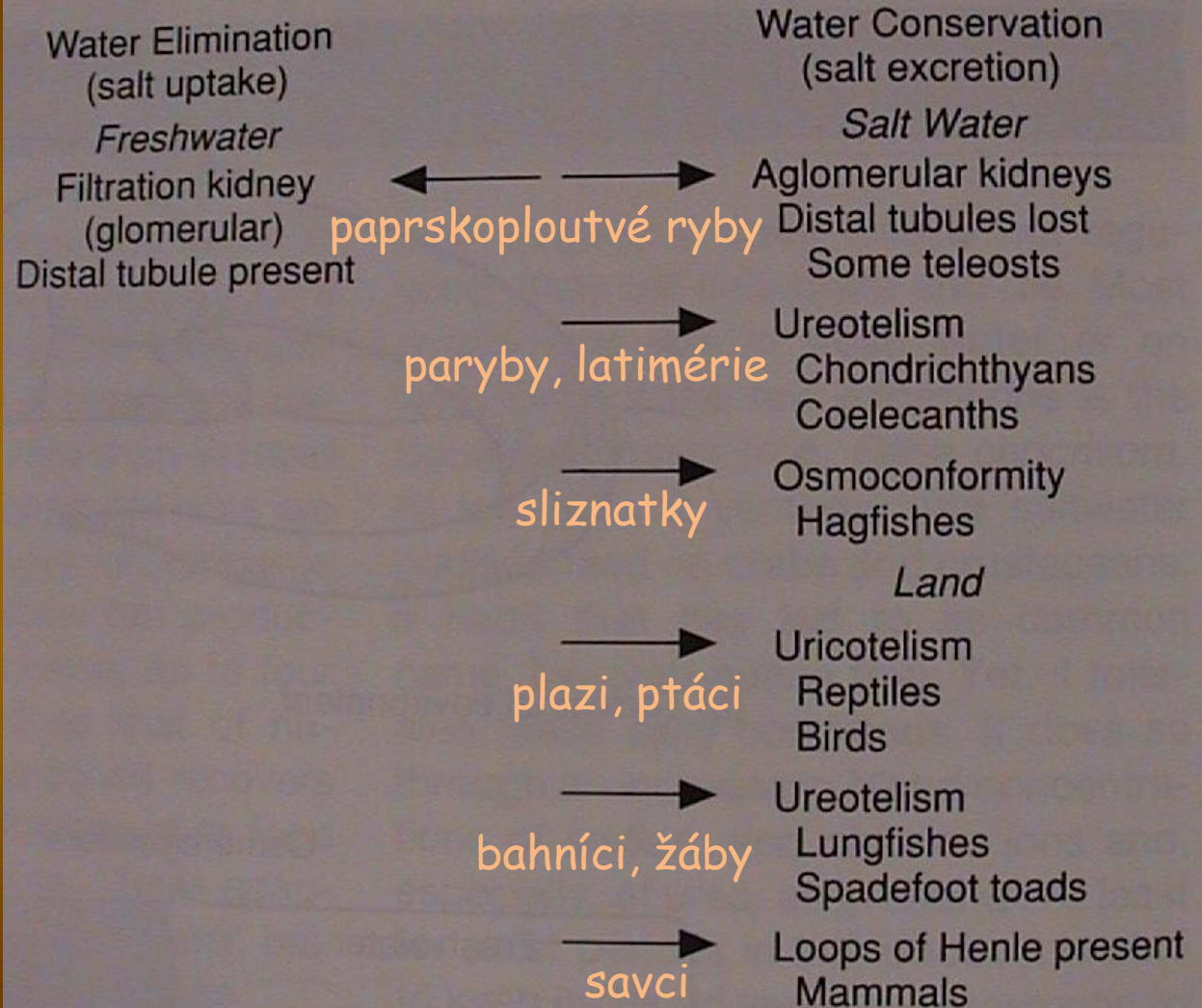

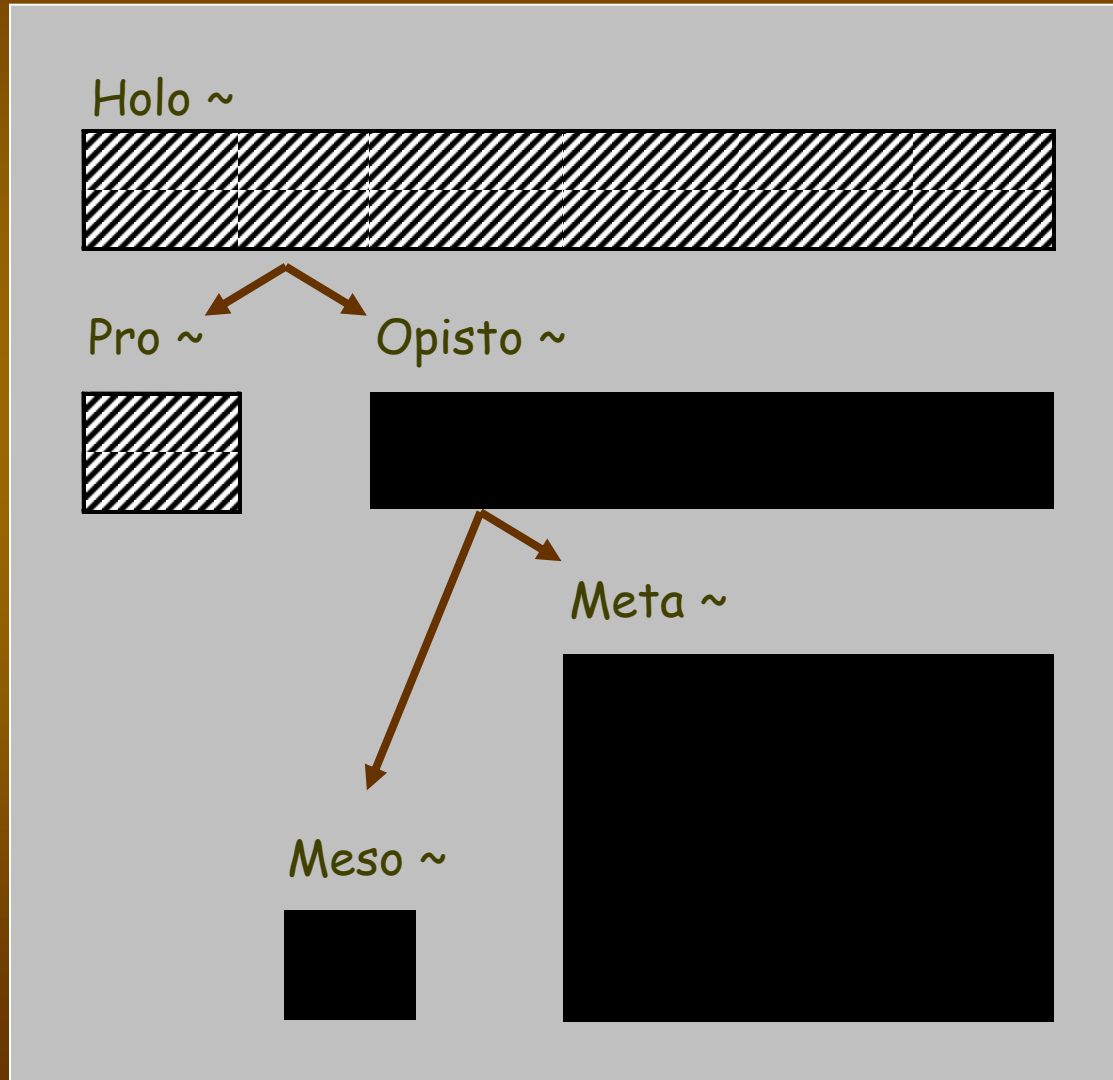
Figure 14.12

Močopohlavní soustava

- ledviny - nefros

metamerie, vnější glomerulus
koncentrace, vnitřní glomerulus

Holonefros - minohy
a larvy červořů

Pronefros - přední
ledvina mihulí,
kostnatých ryb
a pulců

Opistonefros -
ledvina dospělých
„Anamnií“

Mesonefros - ledvina
embryí Amniot

Metanefros - ledvina
dospělých Amniot

Močopohlavní soustava

Skupina	Typ ledviny (~ nefros)					Močové cesty		Pohlavní cesty	
	holo~	pro~	opisto~	meso~	meta~	prim.	sekund.	prim.	sekund.
minohy	■								
mihule		■	■	■		■			
paryby		■	■	■			■	■	
ryby prim.		■	■	■		■		■	
ryby kostnaté		■	■	■		■			■
larvy červů	■								
larvy ostatních		■							
ocasatí o.			■				■	■	
žáby			■			■		■	
embrya amniot				■					
amniota					■		■	■	

prim. = primární močovod, resp. chámovod (Wolfova chodba),
 příp. chámomočovod (žáby), chámovod (paryby, ocasatí)

Močopohlavní soustava

„ANAMNIA“

- opisthonefros
- varle

Amphibia

Chondrichthyes

Sarcopterygii

Actinopterygii

